శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీలోకగురవేనమః

శ్రీమద్వరవరమునయేనమః

శ్రీశైలలక్ష్మణమునయేనమః.

ద్వయస్థనారాయణపదార్థవివరణరూపా

శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికా,

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాది

అయోధ్యా రామానుజమునీశ్వరేణ

విరచితా,

ఉప్పుటూరు-రామానుజ శ్రేష్ఠివర్యేణ

స్వకీయ,

ప్రీమియర్ ముద్రాక్షరశాలాయాం ముద్రితా

నల సంవత్సర తులాయామ్.

MADRAS.

1916.

మూల్యం-అ-౬.]

[మూల్యం-౬-అ.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీలోకగురవేనమః

శ్రీమద్వరవరమునయేనమః

శ్రీశైలలక్ష్మణమునయేనమః.

ద్వయస్థనారాయణపదార్థవివరణరూపా

శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికా,

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాది

అయోధ్యా రామానుజమునీశ్వరేణ

విరచితా,

శ్రీమతా

ఉప్పుటూరు-రామానుజ శ్రేష్ఠివర్యేణ

స్వకీయ,

ప్రీమియర్ ముద్రాక్షరశాలాయాం ముద్రితా

నల సంవత్సర తులాయామ్.

MADRAS.

1916.

మూల్యం-అ-౬.] [మూల్యం-౮-అ.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీలోకగురవే నమః.

శ్రీమద్వరవరమునయే నమః.

శ్రీశైలమునయే నమః.

శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికాయామ్

ప్రథమపరిచ్ఛేదః.

అవ్యాదవ్యాజకారుణ్యనిధిరమ్బుజలోచనః ।
శ్రీరంగధామరసికః శ్రీమాన్నారాయణస్సదా ॥
శ్రీశైలలక్ష్మణమునేః ప్రణమ్య చరణద్వయమ్ ।
వత్సలత్వవిచారోఽయం క్రియతే విదుషాంముదే ॥

"ప్రపన్నాన్మాధవస్సర్వాన్దోషేణ పరిగృహ్యతే ।
అద్యజాతం యథా వత్సం దోషేణ సహ వత్సలా"

ఇస్తి భగవచ్ఛాస్త్రమ్.

" అఱ్ఱముఱైక్కిలడైన్దవర్పాలమ్బుయర్కోన్
కుఱ్ఱముణర్న్దిగఴుం కొల్లైయనో - ఎఱ్ఱేఱ
తన్కన్ఱినుడమ్బిన్వఴువన్ఱో కాదలిప్పదు
అన్ఱదనై యీన్ఱుగన్దవా "

ఎన్ఱు శ్రీభాష్యకారర్ తిరువడియాన అరుళాళప్పెరుమాళెమ్బెరుమానార్.

" వాత్సల్యం నామ - దోషేష్వపి గుణత్వబుద్ధిః.
యథా మాతుర్వత్సే "

ఎన్ఱు సమన్వయాధికరణశ్రుతప్రకాశికై.

" కామినియినుడైయ అఴుక్కుగక్కుం కాముకనైప్పోలే, అవర్గళ్ దోషఙ్గళై భోగ్యమాగక్కొణ్డు" ఎన్ఱుమ్, " వాత్సల్యమావదు :— వత్సత్తిన్పక్కల్ ధేను ఇరుక్కుమిరుప్పు. అదాగిఱదు :—అదినుడైయ దోషత్తై భోగ్యమాగక్కొళ్ళుగైయుం, క్షీరత్తైక్కొడుత్తు వళర్క్కైయుం, ఎదిరిట్టవర్గళైక్కొమ్బిలుం కుళమ్బిలుంకొణ్డునోక్కుగైయుమిఱే. అప్పడియే ఈశ్వరనుం " శెయ్దారేల్ నన్ఱు శెయ్దార్" ఎన్ఱు దోషత్తై భోగ్యమాగక్కొణ్డు " పాలేపోల్ శీర్" ఎన్గిఱ గుణఙ్గళాలే ధరిప్పిత్తు " కథఞ్చన-న త్యజేయం" ఎన్ఱుం, " అభయం సర్వభూతేభ్యః " ఎన్ఱు మనుకూలర్న్నిమిత్తమాగవుం, ప్రతికూలర్న్నిమిత్తమాగవుం నోక్కుమ్" ఎన్ఱు కార్ష్ణపాదలోకార్యర్.

" వాత్సల్యం - ' శరణాగతవత్సలః ' ఇత్యాద్యభిప్రేతా।
స్వరక్షణీయతయాభిమతేషు దోషతిరస్కారిణీ ప్రీతిః "

ఎన్ఱు రహస్యరక్షైయిల్ పృథుగద్యాధికారత్తిల్ నిగమాన్తదేశికన్.

"మయి తిష్ఠతి దుష్కృతాం ప్రధానే
మితదోషానితరాన్విచిన్వతీ త్వమ్।
అపరాధశతైరపూర్ణకుక్షిః
కమలాకాన్తదయే కథం భవిత్రీ"

ఇతి దయాశతకశ్రీసూక్తిశ్చ.

రహస్యత్రయ జీవాతువిల్, "తత్ర వాత్సల్యం నామ:—వత్సం లాలయతీతి వత్సలః, తస్య భావో వాత్సల్యం, వత్సే మాతృవత్స్నేహః. యథా వత్సస్య, దోషం భోగ్యతయాఙ్గీకృత్య క్షీరప్రవాహేన వర్ధయన్తి, ప్రతిభటాన్ శృఙ్గాదిభిః పీడయతి; తథా భగవానపి సమాశ్రితదోషమత్యాదరేణ స్వీకృత్య "అభయం సర్వభూతేభ్యః దదామ్యేతద్వ్రతం మమ" "మిత్రభావేన సమ్ప్రాప్తం న త్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఇతి ప్రక్రియయా లాలయతి. ఏతేన-అనవధికాతిశయస్వకృతాపరాధభీతిర్నివర్తతే. "వాత్సల్యం - ఆశ్రితవిషయదోషాదర్శిత్వమి" తి వేదాన్తాచార్యాః. తత్ర సమ్మతిమప్యాహుః. "యతో దోషం భక్తేష్విహ వరద నైవాకలయసి" ఇతి. అత్ర వ్యుత్పత్తిసిద్ధార్థః ప్రామాణ్యానుసారేణ స్వరసో గ్రాహ్యః" ఎన్ఱు కూరనారాయణ సంయమిసార్వభౌమర్.

శ్రీభాగవతవ్యాఖ్యానే "సత్స్వపి దోషేషు తాననాదృత్య భోగ్యతాబుద్ధిమత్త్వం - వాత్సల్యం" ఎన్ఱు వీరరాఘవాచార్యర్.

ఆగ ఆచార్యశ్రీసూక్తిగళాల్, 'వాత్సల్యమావదు:— జ్ఞానవిశేషరూపమ్' ఎన్ఱు సిద్ధమాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడియే శ్రీపరాశరభట్టరుం శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిల్ "వత్సలః" ఎన్గిఱ దివ్యనామవ్యాఖ్యానత్తిల్ "వత్సలః - వత్సాన్ స్తోతృకాన్

కామయతే ఇతి "వత్సాంసాభ్యాం కామబలే" ఇతి లచ్ప్రత్యయః. స పి
చిరం పరిచీయమానేష్వపి శరణాగతేషు కస్యాపి హేతోస్సద్యః ప్రసూ
ష్విన వత్సేషు సహుంకారాః సపయస్సంస్నవస్తనవేదనాః కింకర్తవ్యతా
కులాః ధేనవ ఇవ సమ్భ్రమ్యతీతి, రావణేఽపి ప్రసిద్ధమ్. "విదితస్సహి
ధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః" ఇతి" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌దదు.

(పూర్వపక్షమ్.)

ఇఙ్గే శిలర్—వాత్సల్యమావదు:—దోషత్తిల్ గుణత్వబుద్ధి నడక్కై
యన్ఱు; అప్పడియానాలీశ్వరనుక్కు దోషత్తిల్ గుణత్వబుద్ధియాలే అన్యథా
ఖ్యాతిప్రసంగముణ్డా మాగైయాల్. ఆనాలెన్నావదెన్నిల్, దోషాదర్శిత్వమే
వాత్సల్యమాగక్కడవదు.—ఆగైయాలిఱే శ్రీపరాశరభట్టరుం శ్రీసహస్రనామ
భాష్యత్తిల్ "అవిజ్ఞాతా" ఎన్గిఱ తిరునామవ్యాఖ్యానత్తిల్ "అవిజ్ఞాతా-"
"ఉచ్యమానేపి పరుషం నోత్తరం ప్రతిపద్యతే" ఇతివత్ప్రపన్నాపరాధ
పరిగణనం గుణఏవ. అతో హి తాతపాదాః "సర్వజ్ఞతామేవముపాలభావ
హేత్వం వ్యాజ్య ఏవాశ్రితదోషజోషణః". ఇతి" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌దదు. రహస్య
రక్షైయిలుం వాత్సల్యగుణం పూర్వం ద్విరుక్తమపి" "మిత్రభావేన సమ్ప్రా
ప్తం......దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్" ఇత్యాదిస్మరణాయ పునరాహ—ఆశ్రి
తేతి, వాత్సల్యగుణోదధౌ నిగ్రహాదికం నిమగ్నమ్భవతీత్యభిప్రాయేణ 'ఏక
శబ్దః. అత ఏవ హి సర్వజ్ఞత్వాదాస్థితేపి అవిజ్ఞాతృత్వాద్యుక్తిః," ఎన్ఱరు
ళిచ్చెయ్‌దార్. మేలుం "దోషాణామపి గుణత్వేన దర్శనమితిత్వతివాదః."
ఎన్ఱవిడత్తిల్ తానే ఆచార్యరాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదాగైయాలే, వాత్స
ల్యమావదు:—దోషాదర్శిత్వరూపమే యొழియ, దోషత్తిల్ గుణత్వబుద్ధియె
న్బదు సమ్ప్రదాయార్థమన్ఱు—ఎన్ఱుశొన్నార్గళ్.

(సిద్ధాన్తమ్.)

సత్సంప్రదాయప్రవర్తకరాన అస్మదాచార్యర్గళ్ – వాత్సల్యమావదు:— ఆశ్రితరుడైయ దోషఙ్గళిలే గుణత్వబుద్ధినడైయాదుగై యొఴియ దోషాదర్శిత్వమాత్రమన్ఱు. భగవచ్ఛాస్త్ర జ్ఞానసార శ్రుతప్రకాశికాదిగళిల్ అప్పడియరుళిచ్చెయ్దిరుక్కైయాలే.

ఇప్పడిక్కొళ్ళిల్ అన్యథాఖ్యాతిపక్షప్రసంగముణ్డామెన్నవొణ్ణాదు ; దోషమావదు - భగవద్విషయీకారత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమ్ పెరుశక్తివిశేషమ్. తాదృశశక్తిక్కు ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రత్తాలే యాదల్, సమ్యక్ప్రవృత్త భగవత్కృపా ప్రవాహత్తాలే యాదల్, "నాసౌపురుషకారేణ న చాప్యన్యేన హేతునా। కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కంచిత్కదాచన" ఇత్యాదిప్రమాణప్రసిద్ధమాన నిరంకుశస్వాతన్త్ర్యప్రయుక్తవిషయీకారత్తాలే యాదల్ నాశక్కూడుమాగైయాల్, అప్పడిప్పట్ట శక్త్యభావరూపగుణత్తాలేయే దోషఙ్గళ్ భాసిక్కక్కూడుమాగైయాల్ అన్యథాఖ్యాతిగన్ధమేయిల్లామైయాల్. ఆగైయిఱే శ్రీరామాయణత్తిల్ "దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. ఇంగే దోషసద్భావత్తిలుం 'అగర్హితమె' న్నైయాలే దోషత్తుక్కు స్వీకారప్రతిబన్ధకత్వాభావం స్పష్టమాగచ్చొల్లప్పట్టదు.

"అవిజ్ఞాతా" ఎన్గిఱ తిరునామత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట దోషాదర్శిత్వత్తోడే ఇవ్వర్థత్తుక్కు విరోధముణ్డాగాదో వెన్నవేణ్డా ; అన్దత్తిరునామత్తుక్కు మేల్ తిరునామవ్యాఖ్యానత్తిల్ "అథ చ సర్వజ్ఞః - సహస్రాంశుః, సహస్రం - అపరిమితాః, అంశవః - జ్ఞానాని, అస్యేతి. నన్వాశ్రితాపరాధవ్యతిరిక్త సర్వజ్ఞః, ఇతివి ప్రతిషిద్ధమ్ ; న ; తదపరాధేష్వతాత్పర్యేణోపేక్షావ్యాజ్ఞానం వివక్షితా. ఉపేక్షతే హి తేషాం దోషమ్ ; "దోషో యద్యపి తస్య

స్యాత్'' ఇతి. ‹‹ అపి చేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్'' ఇతి చ
ఎన్ఱు దోషజ్గళుక్కుపేక్షాత్తకజ్ఞానవిషయత్వం శొల్లుగైయాల్ విరోధమి
మైయాల్.

జిజ్ఞాసాధికరణశ్రుతప్రకాశికైయిలుం ‹‹ సమ్బన్ధవిశేషానివ్రతేషు ప్ర
స్నేహః. యస్య విపాకాః - అస్థానభయాశంకిత్వం, దోషానవభాసః, దో
ఽపి గుణబుద్ధిరిత్యాదయః'' ఎన్ఱుం, అన్తరధికరణశ్రుతప్రకాశికైయి
‹‹ వాత్సల్యం - దోషానాదరహేతుస్స్నేహః. యథా మాతుః పుత్రే'' ఎన్ఱ
‹ దోషత్తిల్ గుణత్వబుద్ధి' ఎన్ఱిఱే స్నేహకార్యమాన వాత్సల్యస్వరూ
శొల్లప్పట్టదు.

ఇంగు ‹‹ దోషానవభాసః'' ఎన్ఱు దోషాదర్శిత్వముం శొల్లప్పట్టదే యె
వేణ్డా; ‹ దోషానవభాసః' ఎన్గిఱవిత్తాల్ - ‹ కారుణ్యాదిప్రసరణప్రతిబ
మడియాన దోషజ్ఞానమిల్లై' ఎన్ఱు అన్ద సూక్తిక్కర్థమాగైయాలే. ఆనాలెన్ద
పేణ భానమెన్నిల్, పూర్వోక్తరీత్యా గుణత్వేనవే భానజ్కుడుమెన్ఱభి
యత్తాలే ‹‹ దోషేపి గుణబుద్ధిః'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు. ఇప్పడికొళ్ళామ
దోషాదర్శిత్వమే వాత్సల్యమెన్ఱుకొణ్డాల్ ‹‹ దోషానవభాసః'' ఎన్గిఱ వి
తన్నాలేయే అదినుడైయ స్వరూపజ్ఞానముణ్డామాగైయాల్ ‹‹ దోషేపి గ
బుద్ధిః'' ఎన్గిఱవచనం నిష్ప్రయోజనమామ్. ఇత్తాల్ శ్రీవచనభూషణ వ్యాఖ
నత్తిల్ ‹‹ అఖిలాపరాధజ్గళైయుం పొఱుక్కైక్కుం భోగ్యమాగక్కొ
గైక్కుం'' ‹‹ శరణాగతి పరమధర్మమెన్ఱఱియుమవరాయ్, శరణాగతదో
షారాదవత్సలరాగ' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ద శ్రీసూక్తిగళ్ వ్యాఖ్యాతజ్గళ్.

మేలుం పురుషకారభూతైయాన పిరాట్టి చేతనవిషయత్తిల్ ఈ
రన్ రక్షకనామ్బోదు ‹ నమక్కాగచ్చెయ్గిఱానో? తమక్కాగచ్చెయ

ఱానో? ఎన్ఱు అవనుడైయ రక్షకత్వస్థైర్య పరీక్షార్థమాగ 'ఇవన్ మహాపరాధఙ్గళైచ్చెయ్దవన్, ఇవనైక్కైక్కొళ్ళలాగాదు' ఎన్ఱు అవన్సన్నిధియిల్ శిఱుగురైక్కిలుం "ఎన్నడియారదు శెయ్యార్ శెయ్దారేల్ నన్ఱుశెయ్దార్" ఎన్గిఱ భగవదుక్తి సూచకమాగవాదల్, "దోషానవభాసః, దోషేపి గుణబుద్ధిః" ఎన్ఱు పక్షద్వయోక్తి.

ఆగ 'దోషాదర్శిత్వమే వాత్సల్యం' ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అనన్యథాసిద్ధమాన ప్రమాణమిల్లామైయాల్ 'దోషేషు గుణత్వబుద్ధియే వాత్సల్యం' ఎన్ఱపక్షమఙ్గీకరిక్క వేణుమ్.

మేలుం వాత్సల్యశబ్దత్తుక్కు ప్రీతివిశేషత్తిలేయే శక్తి వైయాకరణర్గళాలేయుం ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదేయొఴియ దోషాదర్శిత్వరూపదోషజ్ఞానాభావత్తిలిల్లై. "వత్సాంసాభ్యాం కామబలే"— వత్సాంసశబ్దాభ్యాం లచ్ప్రత్యయో భవతి. యథాసంఖ్యం - కామవతి, బలవతిచార్థే, వత్సలః, అంసలః. వృత్తివిషయే వత్సాంసశబ్దౌ స్వభావాత్ కామబలయోర్వర్తమానౌ తద్వతిప్రత్యయముత్పాదయతః. నహ్యత్ర వత్సార్థః అంసార్థో వా విద్యతే, 'వత్సల' ఇతి స్నేహవానుచ్యతే. 'వత్సలస్స్వామీ, వత్సలః పితేతి" ఎన్ఱు కాశికావృత్తియిలుమ్, "వత్సాంసాభ్యాం కామబలే"—కామబలశబ్దౌ సూత్రే అర్శాద్యజన్తావితిభావః. 'వత్సల' ఇతి స్నేహవానిత్యర్థః. నను వత్సాంసశబ్దౌ వయోవిశేషే ప్రాణ్యఙ్గవిశేషే చ రూఢౌ, న కామబలయోః. తత్కథం తాభ్యాం లజన్తాభ్యాం కామవాన్ బలవాంశ్చోచ్యతే ఇతిచేత్,—అత్రాహుః, వృత్తివిషయే వత్సాంసశబ్దౌ స్నేహబలయోర్వర్తేత ఇతి. అస్మింస్తుప్రకరణే సర్వత్ర సముచ్చయమానోపి మతుబిహ నేష్యతే. మతుబన్తేనోక్తార్థస్యాప్రతీతేః" ఎన్ఱు తత్త్వబోధినియిలుం స్నేహవిశేషపరమాగవిఱే శొల్లప్పట్టదు.

ఇప్పడి వత్సలశబ్దత్తుక్కు స్నేహరూపప్రీతివిశేషార్థకత్వం వ్యాకరణ సిద్ధమాయిరుక్కైయాలే దోషజ్ఞానాభావరూపమాన అభావార్థకత్వఙ్కొ ళ్ళిల్ అవ్విరోధం దుష్పరిహరమామ్.

సిద్ధాన్తత్తిల్ భావాన్తరమే అభావమాగైయాలే దోషాదర్శనముం జ్ఞానవిశేషరూపమాగైయాలే, అవ్విరోధమేయిల్లై ఇతినవాచ్యమ్ ; దోషజ్ఞానా భావం భానరూపమానాలుం జ్ఞానాభావత్వేన వత్సలశబ్దార్థనిరూపణత్తిల్ వ్యాకరణవిరోధం దుర్వారమాగైయాలే.

కించ, ఎమ్బెరుమానుక్కు ఆశ్రితర్గళుడైయ దోషజ్ఞానమెయిల్లై యెన్ఱఙ్గీ కరిక్కిల్ “తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్” ఎన్గిఱ సూత్రభాష్య శ్రుతప్రకాశికాది విరోధం వరుమ్. అదిలుపాసకర్గళుడైయ పూర్వోత్తరాఘఙ్గళ్ భగవత్సంకల్ప విశేషవిషయఙ్గళాగిఱవాగ సుస్పష్టమాగ చ్చొల్లప్పడుగైయాలే.

“నను పూర్వం శరీరపాతానన్తరం కర్మక్షయ ఉక్తః. అత్ర తూపాస నారమ్భే కర్మప్రహాణముక్తం, కథమిదముపపద్యతే; ఉచ్యతే; ఉపాసనా రమ్భసమాప్త్యోః భగవత్ప్రీతివిశేషాభిప్రాయత్వాత్, అధికరణద్వయావి రోధః. ఉపాసనారమ్భప్రీతః పరమాత్మా తత్సమాప్తౌ ఉపాసకస్యాఘం ‘క్షమిష్యామీ’తి సంకల్పయతి. సమాప్తౌ తు ‘క్షాన్తమి’తి సంకల్పయతి. అతోఽధికరణద్వయార్థ ఉపపన్నః” ఎన్ఱిక్కే శ్రుతప్రకాశికై.

ఇంగు సంకల్పవిశేషవిషయత్వరూపజ్ఞానవిషయత్వమరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట దాగైయాలే ‘దోషజ్ఞానాభావమే వాత్సల్యం’ ఎన్గిఱ వచనం చిన్త్యమ్.

ఇప్పడియే శ్రీమద్రహస్యత్రయసారత్తిల్ ద్వయాధికారత్తిల్ “ఇవ న్ఱన్ఱిల్, వాత్సల్యమావదు :—“దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్” ఎన్గిఱపడియే

ఆశ్రితనుడైయ దోషమ్బారాదే అంగీకరిక్కైక్కిడాన ఇరక్కమ్" ఎన్ఱరుళి చ్చెయ్దార్. "ఇరక్కం - స్నేహవిశేషః." "ఇరక్కమ్—ప్రీతివిశేషః" ఎన్ఱు వ్యాఖ్యాతాక్కళ్.

ఇంగు 'ఆశ్రితదోషాదర్శనపూర్వకమాన ప్రీతియే వాత్సల్యశబ్దవాచ్యం' ఎన్ఱు స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్గైయాలే అఙ్గీకారహేతువాన స్నేహవిశేషమే వాత్సల్యమెన్ఱు సిద్ధమాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడియే "అంగుష్ఠమాత్రః పురుషః మధ్య ఆత్మని తిష్ఠతి। ఈశానో భూతభవ్యస్య న తతో విజుగుప్సతే" ఎన్గిఱ కఠవల్లీమన్త్రవ్యాఖ్యానత్తిల్ శ్రీరంగరామానుజమునీన్ద్రరుమ్ "["అంగుష్ఠమాత్ర"] ఇతి ["ఈశానో భూతభవ్యస్య"] - కాలత్రయవర్తినిఖిలచేతనాచేతనేశ్వరః; ["పురుషః మధ్య ఆత్మని తిష్ఠతి"] - ఉపాసకశరీరమధ్యే అంగుష్ఠపరిమాణస్సన్ ఆస్తే; ["న తతో విజుగుప్సతే"]—తతః - భూతభవ్యేశ్వరత్వాదేవ వాత్సల్యాతిశయాత్ దేహగతానపిదోషాన్భోగ్యతయా పశ్యతీత్యర్థః" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

ఇంగు సంశ్రితసమ్బన్ధిదోషఙ్గళిల్ భోగ్యత్వబుద్ధి వాత్సల్యాతిశయకార్యమెన్ఱు స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్దిరుక్కైయాలే 'దోషభోగ్యత్వమే వాత్సల్యం' ఎన్ఱు సామ్ప్రదాయికమెన్ఱు తోన్ఱుగిఱదు.

దోషాదర్శనముమాచార్యర్గళాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదాగైయాలే అదువే వాత్సల్యశబ్దార్థమెన్ఱు శొల్ల ప్రాప్తమెన్నవొణ్ణాదు; దోషాదర్శనమాత్రమే వాత్సల్యరూపమాగక్కొళ్ళ హేతువిల్లామైయాల్, అంగీకారహేతువాన ప్రీతి ఆవశ్యకమాగైయాలే అదుదాన్ దోషేషు గుణత్వబుద్ధిపర్యవసితమాగైయాలే.

‘దోషభోగ్యత్వమే వాత్సల్యం’ ఎన్ఱఙ్గీకరిక్కిల్ సర్వముక్తిప్రసంగ
వరుమెన్నవేణ్డా, ఆశ్రితదోషవిషయత్తిలేయే ప్రీతివిషయత్వరూపభోగ్యత్వ
శొల్లుగిఱోమిత్తనైపోక్కి అనాశ్రితదోషవిషయత్తిల్ భోగ్యత్వమే యిల్లామై
యాలే అన్ద చోద్యత్తుక్కు అవకాశమే యిల్లామైయాల్.

కింబహునా - “వత్సస్యేదం - వాత్సం, వాత్సం - లాతి - భోగ్యత్వే
స్వీకరోతీతి, వాత్సలా; వాత్సలాయాః భావః - వాత్సల్యం” ఎన్గిఱ వ్యుత్
త్తిప్పడియే దోషభోగ్యత్తిలేయే వాత్సల్యశబ్దార్థస్వారస్యముణ్డాగైయాలె
ఎల్లావాచార్యర్గళుమంగీకరిత్త వర్థమిడువే యాగైయాలుక్తార్థం సిద్ధమ్.

ఆగ ఇప్పడి వత్సలశబ్దత్తుక్కు ప్రీతివిశేషవిశిష్టత్తిల్ వైయ్యాకరణర్గళాలె
శక్తికొళ్ళప్పట్టదాగైయాలుమ్, ఆచార్యర్గళాలుం “దోషేషు గుణత్వబుద్ధిః
వాత్సల్యం” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదాగైయాలుమ్, ‘సంశ్రితదోషవిషయ
ప్రీతియే వాత్సల్యం’ ఎన్ఱు సమ్ప్రదాయుమ్.

అత ఏవ హి “రమతే ఉత జీర్ణే శయానే బ్రహ్మణైషః” ఇత్యా
శ్రుత్యర్థఙ్గళై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱిక్కొణ్డు జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడే ఆదరిక్కుమ్
డియై ఆచార్యర్గళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే ప్రసాదిత్తరుళుగిఱదుమ్.

నారాయణేతి యస్యాస్యే వర్తతే నామ మఙ్గళమ్ ।
నారాయణస్తమన్వాస్తే వత్సం గౌరివ వత్సలా ॥

శ్రీశైలలక్ష్మణమునేర్దాసదాసేన నిర్మితః ।
వత్సలత్వవిచారోఽయమ్ముదమాతనుతాం సతామ్ ॥

ఇ తి

శ్రీమద్వాధూల కులతిలక శ్రీమన్మహాచార్య చరణయుగళ

సంశ్రిత శ్రీశైల లక్ష్మణమునీన్ద్ర చరణయుగళ భావిత

శ్రీకౌశిక బాలధన్వి శ్రీరామానుజార్య దివ్య

కటాక్షలబ్ధ సర్వార్థేన శ్రీసాకేత రామానుజ

దా స వ ర్యే ణ వి ర చి తా యాం

శ్రీపురుషతత్త్వ ప్రకాశికాయాం

వ త్స ల త్వ వి చా రో

నామ ప్రథమ

పరిచ్ఛేదః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.
శ్రీలోకగురవే నమః.
శ్రీమద్వరవరమునయే నమః.
శ్రీశైలమునయే నమః.

ద్వితీయపరిచ్ఛేదః.

అవ్యాదవ్యాజకారుణ్యనిధిరమ్బుజలోచనః ।
శ్రీరంగధామరసికః శ్రీమాన్నారాయణస్సదా ॥

శ్రీశైలలక్ష్మణమునేః ప్రణమ్య చరణద్వయమ్ ।
కృపాగుణవిచారోఽయం క్రియతే విదుషాం ముదే ॥

“దయా హి నామ-స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా”
“దయా - భూతేషు సర్వేషు దుఃఖాసహిష్ణుత్వం”
ఎన్ఱు శ్రీభాష్యగీతాభాష్యఙ్గళ్.

శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిల్ “వికర్తా” ఎన్గిఱ తిరునామవ్యాఖ్యానావసరత్తిల్ “స్వార్థహర్షశోకాద్యభావేఽపి పరార్థతత్పరినక్తిరదోషః. అన్యథా పరదుఃఖదుఃఖిత్వాదయో గుణాః కథమస్య స్యుః” ఎన్ఱు పరదుఃఖదుఃఖిత్వమే దయై, ఎన్ఱు శ్రీపరాశరభట్టర్.

శ్రీవచనభూషణ వ్యాఖ్యానత్తిల్ “కృపైయావదు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వం” ఎన్ఱు రుచిరజామాతృయోగీన్ద్రర్.

శ్రీరహస్యత్రయజీవాతువిల్ “దయా హి నామ - స్వార్థనిరపేక్షత్వే సతి పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమేవ” ఎన్ఱహోబిలసంయమిసార్వభౌమరాన శ్రీకూరనారాయణజీయర్.

‘పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వం - దయై’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ద భాష్య శ్రీసూక్తి యోడే ‘పరదుఃఖదుఃఖిత్వం దయై’ ఎన్గిఱ శ్రీపరాశరభట్టర్ శ్రీసూక్తి విరోధియాదో వెన్నవేణ్డా; పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వముం - పరదుఃఖదర్శన జనితదుఃఖవత్త్వమే ఎన్ఱు పర్యవసితార్థమాగ వరుళిచ్చెయ్గైయాలే.

ఇదుతన్నైత్తామే “కర్తా” ఎన్గిఱ తిరునామవ్యాఖ్యానత్తిలే “అధికారీ ఫలీ జీవోఽపి హి, స్వయం స్వస్య యథా, సుఖదుఃఖాభిమానీ, తథా తదతిశయేన వా తదవస్థాభిమానీ హి భగవాన్. యథా “వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః । ఉత్సవేషుచ సర్వేషు పితేవ పరితుష్యతీ”తి. “బహు స్యాం ప్రజాయేయ” ఇతి చ. పృథగభిమానిత్వే హి న బహుస్యామితిస్యాత్” ఎన్ఱు వివరిత్తరుళిచ్చెయ్దారిఱే. “దయాన్యేషాం దుఃఖాప్రసహానం” ఎన్ఱుం శ్రీరంగరాజస్తవత్తిలరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు.

ఆగైయాల్ ‘పరదుఃఖదర్శనజనితదుఃఖవత్త్వమే-దయై’ ఎన్ఱు “వ్యసనేషు” ఇత్యాదియాల్ స్పష్టమాగైయాలే విరోధమిల్లై.

‘దయైయావదు - పరదుఃఖదుఃఖిత్వమన్ఱు, గుణాన్తరమే’ ఎన్నవొణ్ణాదు; జిజ్ఞాసాధికరణశ్రుతప్రకాశికైయిల్ “దయా హి - స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. అత్రానుకూలేతరజనః ‘పర’ ఇతి వివక్షితః. అర్థాదికామనయా పరదుఃఖం శిశమయిషోస్తద్దుఃఖానువృత్తిరనిష్టా స్యాత్, ఇతితద్వ్యుదాసాయ - ‘స్వార్థనిరపేక్ష’ శబ్దః. యద్యపి కృపయా పరం రక్షతః శాస్త్రసిద్ధమదృష్టం, తథాప్యదృష్టాభిసన్ధిరహితస్యైవ పరదుఃఖదర్శనానన్తరమవశాశ్రుపాతాదిమత్త్వదర్శనాత్, తద్రక్షణదశాయామప్యదృష్టాభిసన్ధిరాహిత్యదర్శనాచ్చ, స్వార్థానపేక్షతా యుక్తా. పరదుఃఖదర్శనజనితతాదాత్వికస్య దుఃఖనివృత్తిరూపఫలాత్తన్నివృత్తిరితి న స్వార్థానపేక్షత్వమితి చేత్, ఈదృశం స్వార్థత్వం శేషస్యాప్యస్తి. తద్ధి స్వార్థానపేక్షత్వం న విహన్తి’ ఎన్ఱు ‘పరదుఃఖదర్శనజనితదుఃఖరూపమే కృపై’ ఎన్ఱు ప్రతిపాదిక్కైయాలే.

ఇంగే పరదుఃఖదర్శనజనితాశ్రుపాతాదిగళుం, తత్కారణమాన దుః
ముం కృపావానాన పురుషనిడత్తిలే ఉణ్డాగిఱదాగ స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్
యాలే దయైక్కు పరదుఃఖదుఃఖిత్వరూపత్వం ఆచార్యానుమత మెను
మిడం సిద్ధమాగైయాలే అదు కృపాగుణరూపమెన్నైయిలొరుబాధముమిల్లై.

ఆగ ఇప్పడి ఈశ్వరనుక్కు దుఃఖిత్వాదిగళైక్కొణ్డాల్ 'నిర్దుఃఖన్
ఎన్గిఱ శ్రుత్యాదివిరోధం వారాదో? ఎన్ఱు శంకిక్కవేణ్డా; నిర్వికారశ్రు
సామాన్యత్తుక్కు కర్మప్రయుక్తవికారసామాన్యనిషేధపరమాగ శ్రీభాష్య
గళిల్ స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్గైయాలే, చేతననుక్కుప్పోలే కర్మత్తాల్ వ
దుఃఖమిల్లామైయైచ్చొల్లుగిఱదాగైయాలే విరోధమిల్లై.

'సర్వకర్మఫలప్రదనాన సర్వేశ్వరన్ చేతనర్గళుక్కు అవరవర్గళుడైయ
కర్మానుగుణమాగ దుఃఖత్తైయుణ్డాక్కి, అత్తైప్పార్త్తానుం దుఃఖియా
ఱాన్' ఎన్గిఱ వచనం ప్రామాణికర్గళుక్కు అననుమతమాగైయాలే అనుచితమె
న్నిల్'—అనుచితమన్ఱు; "సఞ్జాతబాష్పః పరవీరహన్తా రామో ముహూర్త
విమనా బభూవ" ఎన్గిఱపడియే దణ్డధరత్వప్రయుక్తమాన దుఃఖప్రదానత్తిలుం
సుఖానుభవహేతువాన శాస్త్రప్రవర్తనాదికరణత్తిలుం, అత్తై యనాదరిత్త
విపరీతవృత్తియాలే సమ్పాదితదుఃఖానుభవదర్శనత్తాలే సర్వభూతసుహృత్తా
శ్రియఃపతిక్కు అవర్గళుడైయ దుఃఖదర్శనత్తాలే వుణ్డాగిఱ దుఃఖవత్త్వం దోః
మల్లామైయాలే.

"పరదుఃఖనిరాచికీర్షా - దయా" "పరమకారుణికత్వమావదు
స్వార్థనిరపేక్షైయాన పరదుఃఖనిరాకరణేచ్ఛై" "కారుణ్యమావదు - ప
హితప్రవణత్తై" ఎన్ఱు నిగమాన్తదేశికశ్రీసూక్తి విరోధముణ్డామెన్నవొణ్ణాదు
పరదుఃఖనిరాచికీర్షై కృపాకార్యమాగైయాలే. నిరాచికీర్షైయావదు - నిరా
కరణానుకూల వ్యాపారమ్. అదువుం కృపాకార్యరక్షణాన్తర్గతమాయిర

క్కుమ్. ఇవ్వర్థత్తై శ్రుతప్రకాశికాకారరుం "కృపయా పరం రక్షతః" ఎన్ఱు ప్రకాశిప్పిత్తరుళినార్.

ఆగ కృపైయినుడైయ ఫలోపధానత్తైయే వేదాన్తదేశికనుమరుళిచ్చెయ్ దారాగైయాలే అవరుడైయ శ్రీసూక్తి విరోధగన్ధమే యిల్లై.

"పరదుఃఖదుఃఖిత్వాదికన్తు న లక్షణం" ఇత్యాది పృథుగద్యాధికారసూక్తికళ్ అన్యపరఙ్గళాగైయాలే విరోధమిల్లై. అదావదు - పరదుఃఖదుఃఖిత్వమాత్రమన్ఱు, కిన్తు పరదుఃఖనిరాకరణేచ్ఛాపర్యన్తమెన్గై. అన్యథాఽఽచార్య శ్రీసూక్తివిరోధం దుష్పరిహరమామ్.

అవర్దానుం గీతాభాష్య తాత్పర్య చన్ద్రికైయిల్ "అపారకారుణ్యసౌశీల్య" ఇత్యాదిగీతాభాష్యోపోద్ఘాతవాక్యవ్యాఖ్యానావసరత్తిల్ "స్వార్థనిరపేక్షయా పరదుఃఖాసహిష్ణుతయా" ఎన్ఱు భాష్యకారాద్యభిమతమాన వర్థత్తై వెళియిట్టరుళినార్.

మేలుం, 'పరదుఃఖదర్శనజనితదుఃఖవత్త్వమే దయై, ఎన్ఱు ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తిలే "తం శోణితపరీతాఙ్గం వేష్టమానం మహీతలే । భార్యా తు నిహతం దృష్ట్వా రురావ కరుణాం గిరమ్ ॥ వియుక్తా పతినా తేన ద్విజేన సహచారిణా । తామ్రశీర్షేణ మత్తేన పత్రిణా సహితేన వై ॥ తదా తు తం ద్విజం దృష్ట్వా నిషాదేన నిపాతితం । ఋషేర్ధర్మాత్మనస్తస్య కారుణ్యం సముపద్యత" ఎన్ఱు బాలకాణ్డత్తిల్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

ఇంగు మృతపక్షినిమిత్తరోదన శ్రవణాదికళాలే జ్ఞాతదుఃఖదర్శననిమిత్తమాన దుఃఖరూపకారుణ్యం స్పష్టమాగచ్చొల్లప్పడుగైయాలే 'పరదుఃఖదుఃఖిత్వం దయై' ఎన్నుమిడం సర్వసమ్మతమే.

"మా నిషాద" ఇత్యాదియాలే వ్యాధనైక్కుఱిత్తు శాపప్రదానం పణ్ణుగైయాలే, శాపదానం - బకాఙ్గనాశోకాపనోదనవ్యాపారరూపమాగైయాలే

‘పరదుఃఖనిరాచికీర్షారూపదయైయే ఇంగు ప్రతిపాదిక్కప్పడుగిఱదు ఇతి వాచ్యమ్: శాపదానత్తుక్కు మున్బే పతివియోగత్తాలే దుఃఖప్పట్టుక్కొణ్డిర క్కిఱ స్త్రీపక్షిదర్శనత్తాలే కారుణ్యముణ్డానదాగచ్చొల్లుగైయాలుమ్, నిరా కీర్షైక్కిదానం - కారుణ్యఫలమాగైయాలుమ్, పతివియోగజనితదుఃఖస్య ప హన్తృనిషాదశాపత్తాలే నిరాకరణఙ్కూడామైయాలుమ్.

“తత్ర కశ్చన క్రౌఞ్చమిథునాదేకం పఞ్చశరశరాను విద్ధమపి వ్యా ధేనానువిద్ధం నిధ్యాయతో బద్ధానుకమ్పస్య” ఇత్యాదియాలే యివ్వర్థత్తై మహాకవియాన భోజనుం స్పష్టమాక్కివైత్తాన్.

“దయా భూతహితైషిత్వం” “దయా చ సర్వభూతేషు సర్వత్రాను గ్రహస్మృతః” ఎన్ఱు వ్యాసయోగయాజ్ఞవల్క్యస్మృతిగళిల్ శొల్లప్పట్టదుం- పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వత్తినుడైయ అవస్థావిశేషఙ్గళామిత్తనై.

ఆగ “స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా దయా” ఎన్గిఱ భాష్య శ్రీసూక్తి స్వరసతః సంగతమాగిఱదు.

ఇప్పడియే “స ఏకాకీ న రమేత” ఎన్గిఱ శ్రుతియై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి క్కొణ్డు “అత్యన్తవ్యాకులచిత్తనాయ్” ఎన్ఱు తిరుమన్త్రార్థవ్యాఖ్యానావతార కైయిల్ అరుళిచ్చెయ్దదుం సంగతమాగిఱదెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

శ్రీశైలలక్ష్మణమునేర్దాసదాసేన నిర్మితః ।
కృపాగుణవిచారో ఽయమ్ముదమాతనుతాం సతామ్ ॥

ఇతి

శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికాయామ్ కృపాగుణవిచారో నామ

ద్వితీయపరిచ్ఛేదః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీలోకగురవే నమః.

శ్రీమద్వరవరమునయే నమః.

శ్రీశైలలక్ష్మణమునయే నమః.

తృతీయ పరిచ్ఛేదః.

అవ్యాదవ్యాజకారుణ్యానిధిరమ్బుజలోచనః ।
శ్రీరంగధామరసికః శ్రీమాన్నారాయణస్సదా ॥
శ్రీశైలలక్ష్మణమునేః ప్రణమ్య చరణద్వయమ్ ।
అన్తర్వ్యాప్తివిచారోఽయం క్రియతే విదుషాముదే ॥

సమస్త కల్యాణగుణాత్మకనాయ్ సర్వశక్తనాన సర్వేశ్వరనుక్కు - సమస్త జగదన్తరాత్మత్వం, శ్రుతి స్మృత్యాదిగళిల్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుగిఱదు.

ఎజ్ఞనేయెన్నిల్ — “యచ్చకించిజ్జగత్యస్మిన్ద్దృశ్యతే శ్రూయతేఽపివా । అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణస్స్థితః” “అణోరణీయాన్మహతో మహీయానాత్మాగుహాయాం నిహితోఽస్యజన్తోః” “ఏష త ఆత్మా అన్తర్యామ్యమృతః” “ఏష సర్వభూతాన్తరాత్మాఽపహతపాప్మా దివ్యో దేవ ఏకో నారాయణః” “నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మం” “అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా” ఇత్యాది శ్రుతిగళ్.

"ప్రశాసితారం సర్వేషామణీయాంసమణీయసామ్" "సర్వత్రాసౌ
సమస్తఞ్చ వసత్యత్రేతి వై యతః" ఇత్యాదిస్మృతిగళ్.

ఇఙ్గే భగవానుక్కు చ్చొల్లప్పడుగిఱ వస్త్వన్తరాత్మతోపయుక్తమా
వన్తర్వ్యాప్తిదాన్ - అణుక్కళిలుం, మహత్తుక్కళిలుం, జాతి వ్యక్తిదో
పరిసమాప్యవర్తిక్కుమాపోలే, పరిసమాప్య వర్తనరూపస్థితియే.

(పూర్వపక్షమ్.)

ఇంగే శిలర్—"అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వమి" త్యాదిగళిల్ శొల్లుగి
వన్తర్బహిర్వ్యాప్తి - అణుభూతజీవనిలుం, విభుభూతకాలాదిగళిలు మిల్లామై
యాలే తద్వ్యతిరిక్త విషయత్తిలాగక్కడవదు. అణుపదార్థం - నిరవయ
మాగైయాలే అదుతనక్కు అన్తఃప్రదేశముమ్, విభువుక్కు బహిఃప్రదేశము
మిల్లామైయాలే. ఇప్పడియే సర్వార్థసిద్ధియిల్ "బహిరన్తశ్చ తద్వ్యాప్తిస్త్ర
యత్రోభయమ్భవేత్ । విభోరణోశ్చ న బహిర్నాన్తస్తస్మాన్న సా తయోః
విభోర్నచ్ఛిద్రమణునా నాణూనాం విభునాచ తత్ । యథా ప్రమాణం
సమ్బన్ధమాత్రమేవ తయోర్భవేత్" ఎన్రరుళిచ్చెయ్దారిఱే. ఇదిల్ అణువిభు
వ్యతిరిక్తఙ్గళిలేయే అన్తర్బహిర్వ్యాప్తి స్పష్టమాగచ్చొల్లుగైయాలే, అవైగళిల్
అన్తర్బహిర్వ్యాప్తియావదు - సమ్బన్ధవిశేషమే.

"అణోరణీయాని" త్యాదిశ్రుతిగళాలుం, "అణీయాంసమణీయ
సామి" త్యాదిస్మృతిగళాలుం, అణుక్కళిలుం విభుక్కళిలుం వ్యాప్తి శొల్ల
ప్పట్టదాగైయాల్, అవఱ్ఱిలుమన్తర్వ్యాప్తి కొళ్ళవేణుమెన్నవొణ్ణాదు ;—
"అణోరణీయాన్" ఎన్గిఱ శ్రుతిక్కు - సర్వేశ్వరనిడత్తిల్ అణుత్వవిభుత్వ
రూపవిరుద్ధ ధర్మసమావేశప్రతిపాదనత్తిల్ తాత్పర్యమిల్లామైయాలే. ఆనా
లెదిలే తాత్పర్యమెన్నిల్ ? భగవానుక్కు సర్వవ్యాపకత్వత్తైచ్చొల్లుగై

తాన్పళ శ్రుతిగళుక్కుక్కరుత్తు. ఇవ్వర్థం—“అణోరణీయాన్మహతో మహీయానిత్యమక్షరః । విశ్వవ్యాప్తత్వతాత్పర్యాన్న మిథో బాధముపద్యతి । యదల్పపరిమాణేన పృషూనాం గ్రసనం శ్రుతమ్ । అచిన్త్యమిదమిత్యేకే చిన్తన్త్రశమభీరవః” ఎన్ఱు సర్వార్థసిద్ధియిల్ శొల్లప్పట్టదు. ఆగ అణుక్కళిల్ అణుత్వేనేశ్వరనుక్కు అన్తర్వ్యాప్తియిల్లై యెన్ఱదాయిఱ్ఱు.

నను—ఇప్పడియానాల్ “య ఆత్మని తిష్ఠన్” ఇత్యాది శ్రుతిసిద్ధమాన జీవాన్తర్వ్యాప్తి కూడుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్ ;—కూడుమ్. జీవాన్తర్వ్యాప్తియావదు - జీవవ్యాపకత్వమ్. అదావదు - జీవసమానాధికరణాత్యన్తాభావాప్రతియోగిత్వమ్. ఇప్పడియే విభుపదార్థఙ్గళిలుం వ్యాప్తియే అన్తర్యామిత్వమాగైయాలే ఒరుదోషముమిల్లై. ఇప్పడియే సార వ్యాఖ్యానత్తిల్ “నను సర్వేభ్యో ఽణీయసో జీవస్యాన్తర్దేశాభావాత్, కథమన్తర్వ్యాప్తిః, బహిర్వ్యాప్తిశ్చ కా ఇత్యత్రాహ - అన్తరితి. నిరవయవే - అధికరణభేదః, సావయవే - అధికరణభేదః, అవయవభేదశ్చ—“ఇవై యుళ్ళవిడత్తిల్” తి శబ్దవివక్షితః. ‘కలన్దునిఱ్కై’ ఇత్యుక్త్యా “న తదస్తి వినా యత్స్యాత్” ఇత్యుక్తవిధయా ప్రత్యవయవం ప్రత్యధికరణఞ్చ సదావినాభావలక్షణసంసర్గవిశేష ఏవాన్తర్వ్యాప్తిరిత్యుక్తమ్భవతి.” ఎన్ఱు శొల్లివైత్తార్.

ఇంగుం నిరవయవఙ్గళాన నణుక్కళిలే విలక్షణసమ్బన్ధత్తైయే అన్తర్వ్యాప్తి రూపమాగ వఙ్గీకరిత్తిరుక్కైయాలే అవ్విడత్తిల్ పరిసమాప్యవృత్తిత్వరూపాన్తర్వ్యాప్తి అంగీకరిక్కై ఉచితమన్ఱు ఎన్ఱదాయిఱ్ఱు.

ఇదినుడైయ నిష్కర్షత్తై శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారత్తిల్ మూలమన్త్రాధికారత్తిల్ “అన్తర్వ్యాప్తియావదు - ఇవైయుళ్ళవిడత్తిల్ తన్నైయిల్లైయెన్న వొణ్ణాదపడి కలన్దునిఱ్కై. బహిర్వ్యాప్తియావదు - ఇవైయిల్లాదవిడత్తిలుమెఙ్గునిన్ఱానుళనాగై. విభుక్కళాన కాలాదిగళుక్కు బహిర్వ్యాప్తిశొల్లవేణ్డా.

“ నారాయణమణీయాంసమశేషాణామణీయసామ్ ” ఎన్దదు - అన్తర్వ్యా
క్కనుగుణమాగ ప్రతిఘాతానర్హత్వమల్లదు, అణు పరిమాణత్వమన్రు. ఇ
శ్శొల్లుమిడముపాధ్యవచ్ఛేదత్తాలే యెన్రు సూత్రభాష్యాదిసిద్ధమ్. వ్యాప్తనుక
ప్రతివస్తు పూర్ణత్వమావదు - ఓరోఉపాధ్యవచ్ఛిన్నప్రదేశమే సర్వత్రైయు
నిర్వహిక్కవల్ల శక్తియైయుడైత్తాయిరుక్కైయల్లదు వస్తుదోఱుం స్వరూ
పరిసమాప్తియన్రు. ఇదుకొళ్ళిల్ బహిర్వ్యాప్తిక్కు విరుద్ధమామ్. ఇత్తై అ
టితఘటనాశక్తియాలే నిర్వహిక్కిల్ విరుద్ధసముచ్చయజ్ఞ్గళు మ్పరమత
శిట్టపడియామ్ ” ఎన్దరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇంగుం అణుక్కళిల్ అణుతరత్వేన వ్యాప్తియుం, ప్రతివస్తుస్వరూ
పరిసమాప్తిరూపపూర్ణత్వము మనుచితమెన్నైయాలే అణుక్కళిల్ అన్తర్వ్యా
యావదు - విలక్షణసమ్బన్ధమే యాగక్కడవదు—ఎన్రు శొన్నార్గళ్.

(సిద్ధాన్తమ్.)

ఇతుక్కుస్మదాచార్యర్గళరుళిచ్చెయ్యుమ్బడి - అణుత్వేన అభిమత
ళిలుం, మహత్తుక్కళిలుం, నిరవయవజ్గళిలుం, సావయవజ్గళిలుం, పరమాత్మ
వుక్కన్తర్వ్యాప్తియావదు - నైయాయికాభిమతద్రవ్యత్వాదిజాతిక్కు స్వా
యీభూతజ్గళాయ్ పరస్పరవిలక్షణజ్గళాన వస్తుక్కళిలే ఎప్పడి పరిసమాప
వృత్తిత్వమో; అప్పడియే వ్యాప్యవృత్తిసంయోగవిశేషత్తాలే పరిసమాప
వృత్తిస్వరూపమే.

ఇప్పడియే న్యాయ సిద్ధాంజనత్తిల్ అద్రవ్యపరిచ్ఛేదత్తిల్, “ యద్వా
యన్నిరవయవం తన్నైయాయికాభిమతజాతివత్సర్వత్ర సంయోగిని సమ్పూర్ణ
వర్తతామ్ । తదే తత్సూత్రకారైరేవాశంక్య పరిహృతం—“ కృత్స్నప్రస
ర్నిరవయవత్వశబ్దకోపో వా ” ఇత్యాదినా । తత్ర చ దీపః—సకలేతరవి
జాతీయం శ్రుత్యైకసమధిగమ్యం సర్వశక్తియుక్తం బ్రహ్మ నిరవయవమ

కాయర్ణాశ్చ భవత్యనన్తాశ్చ భవతీతి పరిమితశక్తివస్తుచోద్యం న తత్ర ప్రసజ్యతే. యథా జాతివాదినాం జాతిరేవామూర్తా, ఖణ్డముణ్డాదివ్యక్త్యన్తవిలక్షణేషు అనన్తేష్వపి పరిసమాప్యైవ వర్తతే, న తత్రేతరవస్తుచోద్యమితి జగత్కారణత్వం సమ్భవతీ „తి" ఎన్ఱు స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్దార్.

బృహదారణ్యక భాష్యత్తిల్ (౪ - అ. ౫ - బ్రా). సర్వవస్తుక్కళిలుం పరిసమాప్యవర్తిత్వవిషయమాగ శ్రీరంగరామానుజ మునియుం—„రూపంరూపంప్రతిరూపో బభూవేత్యాది—'రూప్యత ఇతి రూపం' దృశ్యంవస్తు. వీప్సాయాం ద్విర్వచనమ్. ప్రతివస్త్వితియావత్. ప్రతిరూపః - సదృశరూప ఇత్యర్థః. తత్తద్రూపశబ్దిత వస్తు సదృశతయాన్తర్యామితయా పరిపూర్ణోऽవస్థితో బభూవేతియావత్. బభూవేతి - సర్వదా పరిపూర్ణ ఏవేత్యర్థః. యద్వా, ప్రతిరూపం-ప్రతిష్ఠితం రూపం, యస్యసతథోక్తః, సర్వాన్తర్యామీతి ఫలితోऽర్థః." ఎన్ఱు తుడఙ్గి „ఏవం ప్రత్యేకం స్వరూపేణాపి పర్యాప్త్యా సర్వశరీరత్వముపపద్యతే ఇతి 'చ' శబ్దార్థః. విచిత్రశక్తేః పరమాత్మనః కానుపపత్తిరితి భావః. అత్ర పూర్వమన్త్రే జీవద్వారకసర్వానుప్రవేశేన పురుషత్వ ముపపాదితమ్; ద్వితీయేన తు విగ్రహద్వారకానుప్రవేశేన సాక్షాద్వ్యాప్త్యా చ పురుషత్వోపపాదనమితి భేదః" ఇత్యన్తమరుళిచ్చెయ్దార్.

పఞ్చమాధ్యాయత్తిల్ „యః పృథివ్యాన్తిష్ఠన్" ఇత్యాదిమన్త్ర భాష్యత్తిలుం ప్రతివ్యక్తియిలుం పరమాత్మా పూర్ణమాగ వర్తిక్క అపడియై—„అత్ర ప్రశ్నానురూప్యేణ" „ఇమఞ్చలోకం పరఞ్చలోకం సర్వాణి భూతాని యోऽన్తరే యమయతి, ఏష త ఆత్మాన్తర్యామీ" త్యేకేనైవ నిర్దేశేన సర్వాన్తర్యామిణః ఉద్దాలకమ్ప్రతి 'తే ఆత్మా' ఇత్యాత్మత్వ ప్రతిపాదనసమ్భవాత్, „యః పృథివ్యాం తిష్ఠన్ యోऽప్సు తిష్ఠన్" ఇత్యాది పర్యాయోపదేశబాహుళ్యం కిమర్థమితి చేన్న,—పృథివ్యాదికే ఏకైకవస్తుని ప్రత్యేకం పరిపూర్ణత్వేన నియన్తృతయా స్థితి జ్ఞాపనార్థత్వేన సార్థక్యాత్. „పరిపూర్ణ

త్వాచ్చ - అణుమాత్రేపి వస్తుని స్థితస్య నిరవధికషాడ్గుణ్య విశిష్టతయా ప్రతి
పత్తియోగ్యత్వమ్” ఇతి వ్యాసార్యైర్వాక్యాన్వయాధికరణే వర్ణితమ్. ఇద
హి పూర్ణత్వం నైకేన పూర్వోక్తరీత్యా నిర్దేశేన సిద్ధ్యతి” ఎన్రరు
ళిచ్చెయ్దార్.

ఇప్పడియే శ్రుతప్రకాశికాచార్యరుం జిజ్ఞాసాధికరణే “అ
“సర్వంఖల్వి” తి వాక్యప్రతిపన్నస్య తాదాత్మ్యస్య శరీరశరీరిభావ నిబన్ధ
నత్వం నియన్తృత్వ నియామ్యత్వాదినా శరీరశబ్దేన చ విశదయితుం శ్రుతి
వాక్యాని దర్శయతి—తథేతి. “అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్తే” త్యేతత్సర్వాత్మశబ్ద
వ్యాఖ్యానరూపమ్. అనేన శరీరాత్మభావ ఉక్తః. అన్తః ప్రవిశ్య నియామ్య
త్వంహి శరీరత్వం, తత్స్పష్టీకరణార్థముదాహరతి—యః పృథివ్యామితి. ‘యః
పృథివ్యాం, య ఆత్మని’ ఇతి పర్యాయద్వయేన చేతనాచేతనయోర్భగవన్తం
ప్రతిశరీరత్వముక్తమ్ ‘ఆత్మని తిష్ఠన్’ ఇత్యుక్తే ‘వేద్యామగ్నిస్తిష్ఠతి’ ‘తిలే
తైలం తిష్ఠతి’ ఇతి బహిరబహిస్స్థితి సాధారణ్యాత్, తద్వైశద్యార్థమాహ.—
ఆత్మనోఽన్తర ఇతి. ‘అన్తరోయమయతి’ ఇత్యనేన శరీరలక్షణముక్తం
తస్మాన్నియామ్యత్వం తచ్ఛరీరమిత్యర్థః” ఎన్రరుళిచ్చెయ్దార్.

శ్రీకురుకేశాచార్యరుం ద్రామిడసామ ప్రథమశతక ప్రథమదశక
దశమగాథావ్యాఖ్యానత్తిల్ చేతనాచేతనఙ్గళిలే పరమాత్మావినుడైయ పరిపూర్ణ
స్థితియై—“[పరన్ద-] సముద్రజల పరమాణుక్కళిలుం, ప్రథివ్యన్తరిక్షాది
లోకాన్తరవర్తియాయ్, అతిసూక్ష్మమాయిరున్ద చిద్వస్తుక్కళిలుం వ్యాపిత్తు,
అవఱ్ఱినుళ్ళే ప్రకాశిక్కుమ్ చిద్వస్తుక్కళిలుం స్థూలమానవణ్డత్తిల్ వ్యాపిత్తా
ప్పోలే అనాయాసేనాసంకుచితనాయ్, అన్యైరదృష్టనాయ్క్కొణ్డు జగత్సం
హర్త్తావుమాయ్, సుదృఢప్రమాణసిద్ధనుమా యిరున్ద వెమ్బెరుమానుడైయ తుయ
రఱుశుడరడి తొழுదెழు ఎన్మననే యెన్గిఱార్” ఎన్రరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇప్పడి ఉదాహృత సామ్ప్రదాయిక వచనఙ్గళిలే పరమాత్మావుక్కు ప్రతి వస్తు వ్యాప్యవృత్తి సంయోగవిశేషత్తాలే పరిపూర్ణమాగ అవస్థితి ప్రతిపాదిక్కప్పడుగిఱనాగైయాలే అణుక్కళిలు మ్మహత్తుక్కళిలు మన్తరాత్మత్వ మవ్యాహతమాగవే సిద్ధిక్కిఱదు.

నను నిరవయవఙ్గళాన వస్తుక్కళిల్ అన్తః ప్రదేశాభావమాగైయాల్ పరమాత్మావుక్కు అన్తః ప్రవిశ్యనియన్తృత్వఙ్గూఱుమ్బడియెఙ్గనేయెన్నిల్,— నిరవయవఙ్గళాగ వభిమతఙ్గళాన వస్తుక్కళిలే ప్రథగ్వ్యపదేశానర్హాతి మాత్త్రాంశభేద సత్వత్తై ఆచార్యర్గళ్ అఙ్గీకరిత్తిరుక్కైయాలే, అదిలుం సర్వశక్తికనాన సర్వేశ్వరనుక్కు సుఖమాగవే అన్తః ప్రవేశపూర్వకమాగ నియన్తృతయా పరిసమాప్యస్థితి కూడుమ్.

ఇప్పడియే న్యాయసిద్ధాఞ్జనత్తిల్ “యద్వా నిరవయవేష్వభిగురతయా పృథఙ్నిర్దేశాయోగ్యత్వాత్ స్వాభావికోఽంశభేదో భవతు. నచైవంసత్యే కత్వానేకత్వ మవయవిత్వం సంఘాతత్వంవా ప్రసజ్యత ఇతివాచ్యమ్; తాదృశస్యాంశస్య భేదవ్యపదేశహేతుత్వాభావాత్. ఏతావదేకానేకత్వం ప్రమాణబలాత్ దుంపహ్నవ మభ్యుపగతమ్భవతు” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు.

నను అణుక్కళిల్ పరమాత్మావుక్కన్తర్వ్యాప్తియావదు—। ఇవై యుళ్ళవిడత్తిల్ తన్నై యిల్లైయెన్నుమ్పడి కలన్దునిఱ్కై’ ఎన్గిఱ వచనం కూడుమ్బడి యెన్నెన్నిల్,— “ఏషోఽణురాత్మా చేతసావేదితవ్యః” “వాలాగ్రశత భాగస్య” ఇత్యాదియాలే జీవాత్మాక్కళుక్కు అణుత్వం సిద్ధమాగైయాలే, అణుక్కళుక్కుం సావయవత్వ రూపావస్థాపత్తిభయత్తాలే నిరవయవత్వాంగీకారమావశ్యకమాగైయాలే, అదిల్ అన్తః ప్రవేశాసమ్భవం శొల్లుగిఱ మతావలమ్బనత్తాలే అన్తర్వ్యాప్తియై ప్రకారాన్తరత్తాలే ప్రతిపాదిత్తరుళినారాగైయాలే కూడుమ్. సిద్ధాన్తత్తిల్ “అణోరణీయాన్” “అన్తర్బహిశ్చ

తత్సర్వం” అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా” “తత్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్” “య ఆత్మని తిష్ఠన్” ఇత్యాది బహుప్రమాణఙ్గళిల్ పరమాత్మావుక్కు అద లుమన్తః ప్రవేశనియమనాదిగళ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టనవాగైయాలే నిరవయవ ఙ్గళాగ వభిమతఙ్గళాన వణుక్కళిలుం సూక్ష్మమాన వంశసద్భావమాచార్య రాలేయే అంగీకరిక్కప్పట్టదాగైయాలే యథాశ్రుతమాన వన్తర్వ్యాప్తి అంగ అంగీకరిప్పదిల్ ఒరు అనుపపత్తియుమిల్లై.

నను “నారాయణమణీయాంసమ్” “అణోరణీయాన్మహతో మహీ యాన్” ఇత్యాదిగళిల్ ఒరు భగవానుక్కే అణుత్వ మహత్వరూప విరుద్ధ ధర్మద్వయాంగీకారం కూడుమ్బడి యెన్నెన్నిల్,—కూడుమ్. సిద్ధాన్తత్తిల్ పరిమాణత్తై - సంయోగరూపమాగ వంగీకరిత్తిరుక్కైయాలే, అణుపదార్థ సంయోగత్తుక్కే అణుత్వరూపమాగైయాలే, అదు కాలాదివిభుపదార్థసంయో గత్తైయుడైయ సర్వేశ్వరనిడత్తిలే ఉణ్డాగక్కూడుమాగైయాలే అవైగళుక్కు విరోధసమ్భవమేయిల్లై. అణు భూతనాన జీవాత్మావిల్ పరమాత్మావుక్కు సంయోగవిశేషత్తాలే వృత్తిత్వత్తైయే “అణోరణీయాన్” ఎన్గిఱ శ్రుతి శొల్లు గిఱదేయొఴియ, నైయాయికాభిమతమాయ్ అతిరిక్తమా యిరుప్పదోరు గుణ రూపమాన పరిమాణత్తైయన్ఱు.

విభువాన పరమాత్మావుక్కు సర్వాధారత్వఙ్కూడినాలుం, అవనుక్కు సర్వత్రవృత్తిత్వం కూడుమ్బడియెఙ్గనే, తాన్త్రికర్గళ్ విభుపదార్థత్తుక్కు ఎవ్వి డత్తిలుం వృత్తిత్వ మఙ్గీకరియామైయాలే యెన్నవొణ్ణాదు; “ఆపోనారా ఇతి ప్రోక్తా ఆపోవైనరసూనవః । తాయదస్యాయనంప్రోక్తం తేన నారాయణ స్మృతః” “అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణస్థితః” “వసన్తి తత్ర భూతాని భూతాత్మన్యఖిలాత్మని । నచ భూతేష్వశేషేషు వకారార్థ స్తతోఽవ్యయః” “సర్వత్రాసౌ సమస్తఞ్చ వసత్యత్రేతివైయతః । తతస్స

వాసుదేవేతి విద్వద్భిః పరిపఠ్యతే" "యః పృథివ్యాం తిష్ఠన్......య ఆత్మని తిష్ఠన్" ఇత్యాది ప్రమాణగణఙ్గళాలే సర్వేశ్వరనుక్కు సర్వత్రవృత్తిత్వం ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే సర్వశక్తియాయ్ విభురూపనాన సర్వేశ్వరనుక్కుం తత్తత్పదార్థఙ్గళిలే వృత్తిత్వఙ్గళుళ్ళగైయి లొరు విరోధముమిల్లామైయాలే.

విభుద్రవ్యసంయోగం - క్రియాజన్య మల్లామైయాలే అదుక్కు వృత్తినియామకత్వం కూడుమ్బడియెన్నెన్నిల్,—జన్య సంయోగత్తుక్కు క్రియాజన్యత్వనియమ ముణ్డానాలుం, నిత్యసంయోగత్తిల్ క్రియాజన్యత్వఙ్గూడామైయాలే, అన్ద సమ్బన్ధత్తాలే విభువుక్కు సర్వత్రవృత్తిత్వ విరోధమేయిల్లామైయాల్ కూడుమ్. సంయోగద్వైవిధ్యత్తై న్యాయసిద్ధాంజనత్తిల్ అద్రవ్యపరిచ్ఛేదత్తిల్" "సచాయంసంయోగో ద్వివిధః,—కార్యో౽కార్యశ్చేతి" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

ఆగ పరమాత్మావుక్కుం జగత్తుక్కుం సంయోగమావదు - అపృథక్సిద్ధసమ్బన్ధరూపమాగైయాలే, ఎప్పడి జాతిక్కు సమవాయత్తాలే వ్యక్తివృత్తిత్వమో; అప్పడియే పరమాత్మావుక్కుం చేతనాచేతనఙ్గళిలే వృత్తిత్వం నిరాబాధమెన్ఱదాయిత్తు.

అతఏవ తైత్తిరీయోపనిషద్భాష్యత్తిల్ శ్రీరంగరామానుజమునియుం పరమాత్మావుక్కు సర్వవస్తుక్కళిలుం స్థితివిశేషత్తైయే ప్రతిపాదిత్తరుళినార్— "తత్సృష్ట్వేత్యాది. నను సర్వదా సర్వవ్యాప్తస్య బ్రహ్మణః కోఽసౌ సృష్టికాలానుప్రవేశ ఇతిచేత్,—ఉచ్యతే; గోజఠరగతవత్సవత్ సర్వవ్యాప్తస్య బ్రహ్మణః ప్రత్యేకం సర్వవస్తుషు పుష్కలప్రతీత్యర్హ స్థితివిశేషఏవానుప్రవేశః" ఎన్ఱు.

న్యాయసిద్ధాంజనత్తిలీశ్వరప్రకరణత్తిలుం "తిసృషుమూర్తిషు పరిపూర్ణ ఏవేశ్వరః, ప్రజాపతి పశుపతి మూర్త్యోస్తు ప్రమాణబలాత్ జీవ వ్య

వహిత ఇతి విశేషః. ఏవమేవ సర్వత్రాపీశ్వరః పరిపూర్ణఏవ” ఎన్ఱు వెళియి
ట్టరుళినార్. “పరిపూర్ణఏవేశ్వరఇతి - పర్యాప్త్యావర్తతే, నద్విత్వాదివద్వ్యాస
జ్యేత్యర్థః.” ఎన్ఱు వ్యాఖ్యాతాక్కళ్.

కఠోపనిషద్భాష్యత్తిల్ “అణోరణీయాన్” ఎన్గిఱ మన్త్రవ్యాఖ్యా
నత్తిల్ అణుభూతజీవర్గళిలే పరమాత్మా అణుతరనాయ్క్కొణ్డు ప్రవేశయోగ్య
నాగిఱానెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు;—“ఏవ. మన్త్రద్వయేన ప్రత్యగాత్మస్వరూ
పం విశోధ్య, తదాత్మభూత పరమాత్మస్వరూపమాహ—అణోరణీయా నిత్యా
దినా. అణోః - సర్వాచేతనాపేక్షయా సూక్ష్మాచ్చేతనాదణుతరః; తతోఽపి
సూక్ష్మాత్ తదన్తః ప్రవేశయోగ్యఇత్యర్థః” ఎన్ఱు.

ఆగ విచిత్రశక్తియుక్తనాన సర్వేశ్వరనుక్కు “అణోరణీయాన్”
“అణీయాంసమణీయసామి” త్యాది శ్రుతి స్మృతి ప్రతిపాదితమాన వణు
త్వం, అణుభూతజీవాన్తఃప్రవేశోపయికశక్తిమత్వమాగైయాలే విలక్షణసంయో
గమే యెన్ఱు శాస్త్రబలాదంగీకరిక్కవేణుమెన్ఱదాయిఱ్ఱు. శ్రీకూరేశమిశ్ర
రుం “ముగ్ధశ్శిశుః” ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్దార్. ఆగైయాల్
అణుత్వ విభుత్వఙ్గళుక్కు ఏకత్ర అంగీకార ప్రయుక్తమాన చోద్యత్తుక్కు ప
కాశమే యిల్లైయెన్ఱు బుద్ధిమాన్గళఱియవుమ్.

“ఇప్పడి సర్వాత్మాక్కళిలుం నియన్తావాయ్క్కొణ్డు వ్యాపిక్కిఱ వీశ్వ
రనుక్కు అణువాయ్ నిరవయవనాన ఆత్మావిన్బక్కల్ షడ్భాగరాహిత్య
త్తాలే అన్తరావకాశమిల్లామైయాల్ అన్తర్వ్యాప్తి ఘటిక్కుమ్బడియెన్నెన్ని
ల్,—వ్యాపకమాన వీశ్వరస్వరూపముం, వ్యాప్యమాన చేతనస్వరూపముం
జ్ఞానాకారఙ్గళాగైయాలే, తేజోద్రవ్యఙ్గళ్ పోలే స్వచ్ఛస్వరూపమాగైయాలే
ఒన్ఱుక్కొన్ఱు ప్రతిఘాతకమిల్లామైయాలే సర్వత్రప్రవేశం కూడుమెన్నిట్టు,
నియన్తృతయా శాస్త్రసిద్ధనాన ఈశ్వరనుక్కు నియామ్యతయా శరీరభూత

నాన చేతనన్గళుక్కు అన్తర్వ్యాప్తి అతిశయేన ఉపపన్నై. "య ఆత్మానమన్తరో యమయతి" ఎన్ఱు 'యావనొరువన్ ఆత్మావై ఉళ్ళేనిన్ఱు నియమిక్కిఱాన్' ఎన్గిఱ శ్రుతివాక్యే ఇత్తై క్కాట్టినిఱ్ఱే." ఎన్ఱు దీపప్రకాశికా శ్రీసూక్తి.

పరన్దరహస్యత్తిల్ అభయప్రదరాజ పుత్రర్ శ్రీసూక్తి:—"అవర్గళాగ త్తానావానమాగ వృద్ధైయునాయిరుక్కైయావదు - స్వేతర సకలపదార్థఙ్గళైయుం చిదచిద్విభాగమఱ అనిత్తనియే యాశ్రయిలే ఫుక్కు. ఆకాశం ఘటాదిగళిలే వ్యాపిక్కుమాప్పోలే తన్స్వరూపైకదేశత్తాలే వ్యాపిక్కైయన్ఱియిలే జాతి వ్యక్తిదోఱుం వ్యాపిక్కుమోపాది సమాప్య ఆత్మతయా వ్యాపిత్తు ధరిక్కై" ఎన్ఱు.

ఇప్పడియే ఈడుముదలాన గ్రంథఙ్గళిలు మాచార్యర్గళుడైయ శ్రీసూక్తికళైయుఙ్గణ్డుకొళ్వదు.

శ్రీశైలలక్ష్మణమునేర్దాసదాసేన నిర్మితః ।
అన్తర్వ్యాప్తివిచారోఽయమ్ముదమాతనుతాం సతామ్ ॥

ఇతి

శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికాయామ్
అన్తర్వ్యాప్తివిచారో నామ
తృతీయపరిచ్ఛేదః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీలోకగురవే నమః.

శ్రీమద్వరవరమునయే నమః.

శ్రీశైలలక్ష్మణమునయే నమః.

తురీయపరిచ్ఛేదః.

అవ్యాదవ్యాజకారుణ్యనిధిరమ్బుజలోచనః ।
శ్రీరంగధామరసికః శ్రీమాన్నారాయణస్సదా ॥
శ్రీశైలలక్ష్మణమునేః ప్రణమ్య చరణద్వయమ్ ।
మోక్షోపాయవిచారోఽయం క్రియతే విదుషాం ముదే ॥

ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానిగళాన ముముక్షుక్కళుక్కు - పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షత్తైక్కొడుత్తు, 'శ్రియఃపతియాయ్, వాత్సల్యస్వామిత్వ సౌశీల్య సౌలభ్య జ్ఞానశక్త్యాది సమస్తకల్యాణ గుణగణవిభూషితనాయ్, విలక్షణవిగ్రహయుక్తనాన సర్వేశ్వరనే,—అదృష్టద్వారక చేతనప్రవృత్తిసామాన్య నిరపేక్షమాయ్, స్వప్రసాదలక్షణాదృష్టద్వారక ఫలకరణత్వరూపమాన వుపాయమాగిఱాన్' ఎన్ఱు శ్రీధరపరాంకుశ పరకాలనాథయామునయతీశ్వర కూరేశకురుకేశభట్ట వేదాన్తి కలిజిత్కృష్ణపాదనిగమాన్తదేశికప్రభృతిపూర్వాచార్య సమ్ప్రదాయమ్.

(పూర్వపక్షమ్)

ఇన్న సమ్ప్రదాయ మఱియాదార్ శిలర్—మోక్షరూపమాన ఫలత్తైక్కుఱిత్తు, సర్వేశ్వరనుక్కు - అదృష్టద్వారక ఫలసాధనత్వరూపమాన కరణత్వం సమ్భవియాదు. అనుష్ఠితమాన సాధనత్తైక్కుఱిత్తు ఈశ్వరనుక్కు ఫలప్రదత్వమే శ్రీభాష్యాదిగళిల్ ఫలాధికరణత్తిల్ సిద్ధాన్తిక్కప్పట్టదాగైయాలే. ఫలప్రదత్వమావదు - ఫలప్రదానానుకూల సంకల్పవత్త్వమేయొఴియ ఫలత్తైక్కుఱిత్తు వ్యాపారసమ్బన్ధావచ్ఛిన్న కారణత్వరూపమాన కరణత్వమన్ఱు. ఇప్పడిప్పట్ట కరణత్వన్దాన్ న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కే ప్రామాణికమాయిత్తనైయొఴియ సర్వేశ్వరనుక్కు ఘటియాదు. న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కే తాన్ భగవత్ప్రసాదద్వారా మోక్షరూప ఫలత్తైక్కుఱిత్తు హేతుత్వం సమ్భవిక్కుమాగైయాల్.

ఇప్పడియే శ్రీభాష్యత్తిల్ ఫలాధికరణత్తిల్—“ఫలమత ఉపపత్తేః - స ఏవహి సర్వజ్ఞస్సర్వశక్తో మహోదారో యాగదానహోమాదిభిరుపాసనేన చారాధిత ఐహికాముష్మిక భోగజాతం స్వస్వరూపావాప్తిరూప మపవర్గఞ్చ దాతుమీష్టే” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇప్పడియే నిగమాన్తదేశికనుం శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారత్తిల్ సాధ్యోపాయ శోధనాధికారత్తిల్—“యథాధికరణం ప్రభుర్యజనదానహోమార్చనాభరన్యసనభావనా ప్రభృతిభిస్సమారాధితః। ఫలం దిశతి దేహినామితిహి సమ్ప్రదాయస్థితిః శ్రుతిస్మృతి గురూక్తిభిర్నయవతీభిరాభాతినః” ఎన్ఱు వెళియిట్టరుళినార్. “సమారాధితః - ప్రసాదం ప్రాపితః” ఎన్ఱిత్తే తద్వ్యాఖ్యాతాక్కళ్.

ఇప్పడి న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కే భగవత్ప్రసాదద్వారా మోక్షకరణత్వముదాహృత శ్రీసూక్తిగళిల్ స్పష్టమాగైయాలే భగవానుక్కు ఫలప్రదత్వమాత్ర మఙ్గీకరిక్కవేణుమ్.

“ఉపాయస్స్వప్రాప్తే రుపనిషదధీత స్స భగవాన్” ఇత్యాదిగళిల్ వేదాన్తాచార్యరాలేయే సర్వేశ్వరనుక్కు పాయత్వ మరుళిచ్చెయ్యప్పట్టద గైయాలే సర్వశక్తనానవనుక్కు ఫలప్రదత్వము ముపాయత్వముం సమ్భవిక్కు మెన్నవొణ్ణాదు ;—ఆచార్యరరుళిచ్చెయ్ద వుపాయత్వం - ఫలప్రదత్వమే యొఴియ కరణత్వరూపమన్ఱు. ఇప్పడియే శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారత్తిల్ “ఇవ్వుపాయరూపమాయుం, ప్రాప్తిరూపమాయు మిరుక్కిఱ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమాయ్ కొణ్డు ఫలప్రదత్వ భోగ్యత్వాది విశేషత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు పాయత్వము ముపేయత్వముమె” న్ఱుం, “ఉపాయమితి—సహి సర్వేషు శాస్త్రేషు ప్రీతః ఫలందదాతీతి ప్రాగేవనిర్ణీతమ్. స్వ సాధ్యనశ్వర యజ్ఞోపాసన ధాత్వర్థేషు కాలాన్తరభావి ఫలసాధనత్వబుద్ధిం పరిత్యజ్య సిద్ధేస్థాయిని సర్వజ్ఞే సత్యసంకల్ప మహోదారత్వాది గుణశాలిని సకలశాస్త్రార్థ సమారాధ్యే ఫలప్రదత్వ మనుసన్ధత్స్వేతి” ఎన్ఱు గీతాతాత్పర్య చన్ద్రికైయిలు మరుళిచ్చెయ్దారాగైయాలే.

ఇత్తాల్ “ఉపాయస్స్వప్రాప్తేః” ఇత్యాద్యాచార్య శ్రీసూక్తిసిద్ధ మాన వుపాయత్వం ఫలప్రదత్వరూపమే యొఴియ కరణత్వరూపమన్ఱెన్ఱదా యిఱ్ఱు.

ఆగ ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్గైయాలే ఈశ్వరనుక్కు కరణత్వరూపో పాయత్వమిల్లైయెన్ఱు సిద్ధమ్.

“స్వప్రాప్తే స్సాధకతమత్వాత్ - కరణం” ఎన్ఱు శ్రీసహస్రనామభాష్య త్తిల్ శ్రీపరాశరభట్ట రరుళిచ్చెయ్దపడియే ఎమ్బెరుమానుక్కు మోక్షకరణత్వ మాచార్యసమ్మత మెన్నవొణ్ణాదు ; ఉక్తరీత్యా సాధకతమత్వమావదు - ఫలప్రదత్వమాత్రత్తిల్ పర్యవసితమాగై ఆవశ్యకమాగైయాలే. అన్యథా “స్వతన్త్రితయోత్కృష్టే కర్తరిబ్రహ్మణి అస్వతన్త్రితయా అపకృష్టకారకాన్తరదృష్టే

త్రమాపరాధరూపత్వమె’’న్ఱు నిక్షేపరక్షైయి లరుళిచ్చెయ్దపడియే అపకృష్టమానకరణత్వత్తై నర్వోత్కృష్టమాన నర్వేశ్వరనిడత్తిల్ కొళ్ళుగై రాజావినిడత్తిల్ భృత్యత్వారోపమెన్బలే మహాపరాధమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్.

మేలుం, నర్వేశ్వరనిడత్తిలుణ్డాన కరణత్వం - ఇతికర్తవ్యతా విశిష్టమన్ఱు. నిరపేక్షోపాయత్వ సిద్ధాన్తభంగం వరుగైయాలే. అణ్ణెన్నిల్ - కరణత్వమే సిద్ధియాదు. “నహి తత్కరణం లోకే వేదేవా కిఞ్చిదీదృశమ్। ఇతికర్తవ్యతాసాధ్యే యన్న్యానుగ్రహోఽర్థితా’’ ఎన్ఱభియుక్తరుం శొన్నార్. ‘కరణోపకారే అర్థితా - అపేక్షా, కరణమాత్రస్యావశ్యకీ’ ఎన్ఱు ఇదుక్కుప్పొరుళ్.

ఇప్పడి ఉక్తయుక్తియాలే ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్ కరణత్వం నమ్భవియామైయాలే, అవనిడత్తిల్ శొల్లప్పడుగిఱ కరణత్వం ఫలప్రదత్వరూపమెన్ఱే అఙ్గీకరిక్కవేణుమ్.

నను - “నివాస శ్శరణం సుహృత్’’ “శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రు శ్శరణమాగతః’’ “త్వమనాది రనిర్దేశ్యస్త్వామహం శరణఙ్గతః’’ “సర్వాత్మనా యశ్శరణం శరణ్యం నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః’’ శరణ్యం శరణఞ్చ త్వా మాహుర్దివ్యామహర్షయః’’ “గచ్ఛధ్వమేనం శరణం శరణ్యం పురుషర్షభాః’’ “శరణ్యం శరణం యాతాః’’ “అమృతంసాధనం సాధ్యం యమ్పశ్యన్తి మనీషిణః’’ అకిఞ్చనోఽనన్యగతి శ్శరణ్య త్వత్పాదమూలం శరణం ప్రపద్యే’’ “అశరణ్యశరణ్య అనన్యశరణస్త్వత్పాదారవిన్దయుగళం శరణమహమ్ప్రపద్యే’’ “అగతిరశరణో భవాబ్ధౌలుఠన్ వరద శరణమిత్యహం గతింత్వాంవృణే’’ “ఉపాయేగృహరక్షిత్రో శ్శబ్దశ్శరణ మిత్యయమ్। వర్తతే సామ్ప్రతం చైష ఉపాయార్థైకవాచకః’’ ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళాలుం, “అయన శబ్దత్తిల్ ఈశ్వరనుడైయ వుపాయత్వం సిద్ధిక్కుం’’ ఎన్ఱు రహస్యత్రయసార శ్రీసూక్తియాలుం, ఎమ్బెరుమానుక్కు కరణత్వరూపోపాయత్వం స్పష్టమాగ

ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన వుపాయత్వ మీశ్వ
నుక్కు క్కొళ్ళవేణుమెన్నిల్.—

ఇదనుపపన్నమ్; ఉదాహృతవచనఙ్గళిలే విద్యమానశరణశబ్దం - కర్తు
ద్వ్యుపాయాన్తర నిరపేక్ష రక్షకత్వరూప ఫలప్రదత్వపరమేయొழிయ, తద
రిక్తమాన కరణత్వార్థకత్వమదుక్కిల్లామైయాలే. నిరపేక్షరక్షకనాగైయావదు
అకిఞ్చనవిషయత్తిల్ ప్రపత్త్యఙ్గక్కోపాసనాద్యనుష్ఠానత్తై అపేక్షియామల్
ప్రపత్తిమాత్రత్తాలే ఫలప్రదనాగై. ఇప్పడియే—“ఇవ్విద్యైక్కు విశేషిత్తు వేదా
కారం నిరపేక్షోపాయత్వం” ఎన్ఱు చరమశ్లోకాధికారత్తి లరుళిచ్చెయ్
దార్. సారదీపికావ్యాఖ్యానత్తిల్ “సాధనాన్తరసామ్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్
ఇవ్విద్యైక్కెన్ఱు. నిరపేక్షోపాయమావదు - భక్త్యుపాయానుష్ఠానత్తై అపే
క్షియామల్ ఇవనుక్కు ఫలప్రదనాగై” ఎన్ఱార్.

ఆగ ఇప్పడి శిలవధికారివిషయత్తిల్ గురూపాయనిరపేక్షమాగ రక్ష
కత్వరూప ఫలప్రదత్వత్తై “ఉపాయార్థైకవాచకః” ఎన్ఱవచనం శొల్లుగి
దాగైయాలుమ్, తదనుగుణమాగవే సర్వశరణశబ్దఙ్గళుక్కు మర్థవర్ణనమ్పణ్ణవేణ
మాగైయాలుమ్, ఉదాహృతప్రమాణఙ్గళాలే ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన వుపాయ
త్వం సిద్ధియాదు.

“ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః” ఎన్ఱవచనత్తిల్ రక్షకత్వసామాన్యార్థ
త్వత్తైత్తళ్ళి తద్భిన్నమాన వుపాయత్వార్థకత్వం శొల్లప్పట్టదాగైయాలే, నిరపే
క్షరక్షకత్వరూప విశిష్టత్తుక్కుం, కేవలరక్షకత్వరూప శుద్ధత్తుక్కుం, భేదంసమ్భ
యామైయాలే ఉక్తార్థకత్వం శరణశబ్దత్తుక్కు సమ్భవిక్కుమ్పడి ఎఙ్ఙనేయెన్న
వేణ్డా; ఇరణ్డుక్కుం వాస్తవమాన భేదమిల్లావిడిలుం, ‘నిరపేక్షరక్షకత్వావచ్ఛి
న్నవిషయక ప్రతీతివిషయత్వరూప పారిభాషికభేద’ ముణ్డాగైయాలే, తదభి
ప్రాయత్తాలేయే అన్దవచన ప్రవృత్తిక్కొరు అనుపపత్తిగన్ధము మిల్లామైయాలే

నను, ‘ఉపాయత్వమావదు-రక్షకత్వగాపమే’ యెన్నుమదు “ఉపాయే గృహరక్షిత్రోః” ఎన్ఱు తుడఙ్గి “ఉపాయమెన్ఱాల్ ‘ఒరువిరగు’ ఎన్నుమాత్రమాగైయాలే, ఇవ్వుపాయత్వం చేతనాచేతనసాధారణమాగైయాలుం, అతిల్ శరణశబ్దమొరుప్రయోగత్తిలే యిరణ్డర్థత్తై అభిధానమ్పణ్ణమాట్టామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కు అసాధారణమాన ఉపాయత్వాధ్యవసాయ మివ్విడత్తిలే శాబ్దమాయ్ సర్వాధికారిసాధారణమాన గోప్తృత్వవరణమార్థమాగక్కడవదు” ఎన్ఱుమరుళిచ్చెయ్ద పరికరవిభాగాధికార శ్రీసూక్తి విరుద్ధమ్. ఉపాయత్వం శబ్దశక్తియాలే సిద్ధిక్కుమదాగ నమర్థిక్కప్పట్టదాగైయాలే ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన వుపాయత్వమీశ్వరనిడత్తిల్ నిరాబాధమాగవే సిద్ధిక్కుమదెన్నిల్.

ఇదసంగతమ్. అదేవధికారత్తిల్—“రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వవరణం తథా” ఎన్ఱుమ్, “సర్వజ్ఞోఽపి హి సర్వేశస్సదా కారుణికోఽపి సన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వాత్ రక్షాపేక్షాం ప్రతీక్షతే” ఎన్ఱుం శొల్లుగిఱపడియే చేతనైకాన్తమాన గోప్తృత్వవరణమనుసన్ధేయమాగైయాలుం గోప్తృత్వవరణమిఙ్గే వివక్షితమ్” ఎన్ఱు “అభిధానవృత్తేస్తాత్పర్యవృత్తిర్బలీయసీ” ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఈశ్వరనిడత్తిల్ ప్రయుక్తమాన శరణశబ్దత్తుక్కు నిరపేక్షరక్షకత్వరూపార్థతాత్పర్యత్తై సువ్యక్తమాగవరుళిచ్చెయ్గైయాలే

ఇంగు సారాస్వాదినీ వ్యాఖ్యానమిరుక్కుమ్బడి— “ఉపాయార్థైక వాచకః” ఎన్ఱు రక్షితృత్వవ్యుదాసమ్పణ్ణినదువుం నిక్షేపరక్షోపపాదిత ప్రక్రియయా గోప్తృత్వమేవోపాయత్వరూపసామాన్యాకారేణ శరణశబ్దార్థమాగిఱదెన్గైక్కాగవత్తైప్పోక్కి ఇంగు గోప్తృత్వస్య అనుసన్ధేయవ్యుదాసార్థమన్ఱెన్ఱదాయిఱ్ఱు” ఎన్ఱు.

ఆగ భగవతి విద్యమానముపాయత్వం ఫలప్రదత్వరూపరక్షకత్వమే యామిత్తనై పోక్కి కరణత్వరూపమత్తైన్దాయిర్ఱు.

నను భగవతి విద్యమానముపాయత్వం ఫలప్రదత్వరూపమెన్నిల్, పరాధికరణత్తిల్ "సామాన్యాత్తు। ఉపపత్తేశ్చ" ఎన్గిఱ సూత్రఙ్గళాలే ఈశ్వరనిడత్తిల్ సేతుత్వరూపోపాయత్వం శొల్లప్పట్టదాగైయాలే, అదుదాన్ ఫలప్రదత్వరూపమెన్ఱుఙ్గళుక్కభిమతమానాల్, పునరపి ఫలప్రదత్వవ్యుత్పాదనార్థం ఫలాధికరణారమ్భం నిరర్థకమామ్. సేతుశబ్దన్దాన్ ఉపాయపరమ్. "యదుక్తం - "అమృతస్యైష సేతుః" ఇతి ప్రాప్యప్రాపకసమ్బన్ధస్యైష దేశాత్ ప్రాపకాత్పరం ప్రాప్యమస్తీతి; తన్న; ప్రాప్యస్య పరమపురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తేః. "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్" ఇత్యనన్యోపాయత్వశ్రవణాత్" ఎన్ఱు సేతుశబ్దత్తై ఉపాయశబ్దత్తాలే భాష్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణి యిరుక్కైయాలే. ఆగైయాల్ ఫలాధికరణారమ్భాన్యథానుపపత్తియాల్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన వుపాయత్వంభగవతి అవశ్యమఙ్గీకరిక్క వేణుమెన్నిల్.— అప్పడిశొల్లవొణ్ణాదు. ఫలాధికరణత్తిల్ ఫలప్రదత్వరూపమాన వుపాయత్వమే వ్యుత్పాద్యమ్. పరాధికరణత్తిల్ ఫలప్రదనుక్కు ఫలైక్యం వ్యుత్పాదితమాగైయాలే ఫలాధికరణారమ్భవైయర్థ్యప్రసఙ్గమే యిల్లామైయాలే.

కిఞ్చ, పరాధికరణత్తిలేయే ఫలప్రదత్వరూపమాన వుపాయత్వమ్ప్రతిపాదితమానాలుం, ఉత్తరాధికరణారమ్భవైయర్థ్యమిల్లై. ఫలాధికరణత్తిల్ అపూర్వత్తుక్కు ఫలప్రదత్వాభావమే సమర్థనీయమాగైయాల్.

న చ సహస్రనామభాష్యే "యోగః" ఎన్గిఱతిరునామవ్యాఖ్యానావసరత్తిల్ "అస్యైవ నిరుపాధికమ్ముక్త్యుపాయత్వం వక్తి—యోగః యుజ్య

తే-ప్రాప్యతే, అనేనేతి. "అకర్తరి చ కారకే సంజ్ఞాయామ్" ఇతి ఘఞ్" ఎన్నరుళిచ్చెయ్దపడియే 'ఫలదానకర్తృత్వరూపమాన ఫలప్రదత్వమే ఉపాయత్వమ్' ఎన్నఙ్గీకరిక్కిల్ ఘఞ్ప్రత్యయానుపపత్తియరుగైయాలే, తదితరరూపమాన ఫలకరణత్వమే ఉపాయత్వమెన్ను కొళ్ళవేణుమితి వాచ్యమ్; "ఫలమిప్సద్భిస్తైస్స యాకర్తృభిరాత్మానం ప్రీణయన్తి స ప్రీతోఽలమ్ఫలాయ" ఇత్యాది ద్రమిడభాష్యత్తిల్ శొల్లుగిఱపడియే మోక్షార్థభగవత్ప్రసాదహేతుక్కళాగ వ్యాసోపాసనఙ్గళైయే శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుగైయాలే, అవుగళుక్కు స్వసాధ్యభగవత్ప్రసాదద్వారా మోక్షహేతుత్వరూపమాన కరణత్వం సమ్భవిక్కైయాలుం, భగవానుక్కుం కరణత్వమఙ్గీకరిక్కిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలుమ్. ఆగైయాల్ ఫలాధికరణోక్తరీత్యా భగవతః ఫలప్రదత్వమేవాఙ్గీకరణీయమ్. అన్యథా వ్యాసోపాసనఙ్గళుక్కు కరణత్వం శొల్లుగిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు వైయర్థ్యం వరుమ్.

కిఞ్చ, "తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" ఎన్గిఱ శ్రుతియాలే వేదనాన్యత్తుక్కు మోక్షముఖోపాయత్వరూపకరణత్వం ప్రతిషేధిక్కప్పట్టదాగైయాలే వ్యాసోపాసనఙ్గళుక్కే మోక్షకరణత్వాఙ్గీకారమ్ప్రామాణికమ్.

న చ "సిద్ధోఽస్యుతతమాదేశమప్రాక్ష్యః" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ "ఆదిశ్యతే అనేనేత్యాదేశః" ఎన్గిఱ వేదార్థసఙ్గ్రహ శ్రీసూక్తివ్యాఖ్యానావసరత్తిల్ "కర్తృవ్యతిరిక్తకారకవిషయస్య ఘఞః కథం కర్త్రర్థత్వమ్; "వివక్షాతః కారకాణి భవన్తి" ఇతిన్యాయేన కర్తురేవ కరణాన్తరనిరపేక్షకత్వలక్షణేన కరణసాధర్మ్యేణ రూపేణ సాధకతమత్వేన కరణత్వవివక్షయా ఘఞ్ప్రత్యయ ఉపపద్యతే" ఎన్నరుళిచ్చెయ్గైయాలే "ఉపక్రమోపసంహారావభ్యాసోఽపూర్వతా ఫలమ్ ॥ అర్థవాదోపపత్తీ చ లింగం తాత్పర్యనిర్ణయే" ఎన్గిఱపడియే షడ్విధతాత్పర్యలిఙ్గోపేతమానసద్విద్యయిలే ఘఞ్ప్రత్యయా

స్తమాన ఆదేశశబ్దత్తాలే భగవానుక్కు కరణత్వం సుస్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్గై యాలే భగవతఃకరణత్వం శ్రుతిసిద్ధమే-ఇతివాచ్యమ్; ఉపనిషద్భాష్యత్తిల్ మహాతా ప్రబన్ధేన ఘఞ్ప్రత్యయార్థత్తై విచారిత్తు ప్రత్యయత్తుక్కు కర్తరిలక్ష ణాపక్షత్తైయుం, "కృత్యల్యుటో బహుళమ్" ఇత్యాదియాలే కర్తర్యపి ఘ ఞ్ప్రత్యయసాధుత్వత్తైయుం "వస్తుతస్తు - "ఉపదేశేఽజనునాసికఇత్" ఇతిసూత్రే "కరణాధికరణయోశ్చ" ఇతిల్యుటా బాధితస్యఘఞః "అకర్త రిచకారకే సంజ్ఞాయామ్"ఇత్యనేనాప్రసంగమాశఙ్క్య "కృత్యల్యుటోబహు ళమ్" ఇతి ఘఞో భాష్యకృతాసమర్థితత్వాత్, తన్న్యాయేన కర్తర్యపి తేనైవ సూత్రేణ ఘఞ్సిద్ధౌ లక్షణాయా అప్రసఙ్గాత్" ఎన్ఱు శ్రీరంగరామా నుజముని సమర్థిత్తిరుక్కైయాలే. ఆదేశశబ్దత్తాలే ప్రశాసనకర్తృత్వమే యొఴియ కరణత్వం శొల్లప్పడవిల్లై. అతఏవోత్తరత్ర తదుపష్టమ్భకమాగ భాష్యకారర్——"ప్రశాసితారం సర్వేషామ్" ఎన్గిఱ మనువచనత్తై ఉదాహ రిత్తరుళినార్.

కిఞ్చ, భగవతః కరణత్వాఙ్గీకారం దుర్నిరూపమ్. కర్తృత్వకరణత్వా ఙ్గళుక్కు వైయధికరణ్యేనైవ లోకత్తిల్ కాణ్గైయాలే కర్తృత్వవ్యతిరిక్త మాన కరణత్వరూపధర్మం భగవతి సమ్భవిక్కమాట్టామైయాలే. అతఏవ లోక దేశికనుమ్ తత్త్వశేఖరగ్రన్థత్తిల్ "ఇదుదానే స్మరిక్కిఱదెన్నవొణ్ణాదు; స్మ రణత్తుక్కు కరణమిల్లామైయాలే, కరణమిదుదానే యెన్నవొణ్ణాదు; విరుద్ధ మాగైయాలే" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. "శక్తివిపర్యయాత్" ఎన్గిఱ సూత్ర త్తిలే 'అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోఽన్యత్కరణంస్యాదిత్యన్తః కరణాతిరి క్తంకరణాన్తరమభ్యుపగన్తవ్యంస్యాదితి' ఎన్ఱుపరరుంవ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినార్గళ్.

ఆగైయాలుక్తయుక్తిగళాలే భగవతః పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షప్రతి కరణత్వం సమ్భవియాదు; అపితు మోక్షాఖ్యఫలప్రదత్వమే—ఎన్ఱుశొన్నార్గళ్.

— సిద్ధాన్తమ్ —

ఇదువుం సత్సమ్ప్రదాయార్థ పరిజ్ఞానమిల్లాదార్ శొల్లుంవార్తై.

సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తనాన వెమ్బెరుమానుక్కు పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షత్తైక్కుఱిత్తు ఉపాయత్వరూపకరణత్వం సమ్భవిక్కుమ్. "అమృతస్యైష సేతుః" "నివాసశ్శరణం సుహృత్" ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళాలే కరణత్వరూపమాన వుపాయత్వం శొల్లప్పట్టదాగైయాలే. కరణత్వమావదు-వ్యాపారవదసాధారణకారణత్వమ్. ప్రకృతత్తిల్ "తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకః ధాతుః ప్రసాదాత్ మహిమానమీశమ్" ఇత్యాదిశ్రుత్యా మోక్షహేతుభూత ప్రసాదవిశేష ఏవ వ్యాపారత్వేన వివక్షితమ్. అదుదానెప్పోదు ముజ్ఞానాలుం చేతననుడైయ ప్రాతికూల్య వ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రత్తాలే ఫలోపధానత్తైయుడైగిఱదు. భక్తిప్రపత్త్యాదిగళాల్ నూతనమాగ వుణ్డాగిఱదన్ఱు.

ఇప్పడియే శ్రీభాష్యత్తిల్ రచనానుపపత్త్యధికరణత్తిల్ "దయాహి నామ - స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. సాచస్వశాసనాతివృత్తివ్యవసాయిన్యపి వర్తమానా నగుణాయావకల్పతే. ప్రత్యుతాపుంస్త్వమేవావహతి. తన్నిగ్రహ ఏవ తత్రగుణః. అన్యథా శత్రునిగ్రహాదీనామగుణత్వప్రసఙ్గాత్. స్వశాసనాతివృత్తివ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రేణానాద్యనన్త కల్పోపచితదుర్విషహానన్తాపరాధానఙ్గీకారేణ నిరతిశయసుఖసంవృద్ధయే స్వయమేవ ప్రయతతే. యథోక్తం—"తేషాం సతతయుక్తానాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్ । దదామి బుద్ధియోగన్తం యేన మాముపయాన్తి తే ॥ తేషామేవానుకమ్పార్థమహమజ్ఞానజన్తమః । నాశయామ్యాత్మభావస్థో జ్ఞానదీపేన భాస్వతా " ఇతి " ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

ఆళ్వానుం—“యద్బ్రహ్మకల్పనియుతానుభవేఽప్యనాశ్యం తత్కిల్బి షం సృజతి జన్తురిహ క్షణార్ధే । ఏవం సదా సకలజన్మసు సాపరాధం క్షామ్య స్యహో తదభిసన్ధివిరామమాత్రాత్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌దార్.

ఆమ్మాళుం తత్త్వసారత్తిల్—“దుష్కర్మణ వ్యవసాయతస్తువిరతో యస్తస్య పుంసః పురా భూయో జన్మసమార్జితాన్యగణితాన్యాగాంస్యనాద్య త్యయత్ । తస్యానన్తసుఖాప్తయే చ యతతే లక్ష్మీసహాయస్స్వయం తత్కా రుణ్యపురస్సరో గుణగణస్తస్యాయముజ్జృమ్భతే” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌దార్.

అతఏవ లోకాచార్యర్ “ఉన్మనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్” ఎన్గిఱపడి యే ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్నినైవు. అదుదానెప్పోదుముణ్డు। అదుఫలిప్పదు ఇవ న్నినైవుమాఱినాల్” ఇత్యాహుః.

ఉదాహృతశ్రీసూక్తిగళాలే మోక్షోపయోగియాన భగవద్గుణత్తుక్కు ప్రాతికూల్య వ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రత్తాలే సముజ్జృమ్భణం స్పష్టమాగ వరుళి చ్చెయ్యప్పట్టదాగైయాలే, తద్ద్వారా భగవానుక్కు మోక్షకారణత్వం ప్రామా ణికమే.

అభియుక్తరాన నిగమాన్తదేశికనుం ద్రవిడోపనిషత్తాత్పర్యరత్నావళి యిల్—“దేవశ్శ్రీమాన్ స్వసిద్ధేః కరణమితివదన్నేకమర్థం సహస్రే సేవ్యత్వా దీన్ దశార్థాన్ ప్రథగిహ శతకైర్వక్తి తత్ స్థాపనార్థాన్। ఐకైకశ్యాత్పరత్వా దిషు దశకగుణేష్వాయతన్తే తథా తే తత్తద్గాథాగుణానామనువిదధతి తత్పఙ్క్తి యః పఙ్క్తిసఙ్ఖ్యాః ॥ సేవ్యత్వాద్భోగ్యభావాచ్ఛుభతనువిభవాత్సర్వభోగ్యా ధికత్వాచ్ఛ్రియస్తద్ధేతుదానాచ్ఛ్రితవివశతయా స్వాశ్రితానిష్టహృత్త్వాత్। భక్తచ్ఛన్దానువృత్తేర్నిరుపధికసుహృద్భావతస్సత్పదవ్యాం సాహాయ్యాచ్చ స్వసిద్ధేస్స్వయమిహ కరణం శ్రీధరః ప్రత్యపాది” ఎన్ఱుమ్, తత్త్వటీకైయిల్

“ప్రాప్యత్వం బ్రహ్మణస్సిద్ధేర్బృంహణత్వస్య కీర్తనాత్ । స్వప్రాప్తేస్సాధనత్వం హి బృంహణత్వమిహోచ్యతే” ఎన్ఱుమరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇప్పడి భగవతి మోక్షరూప ఫలత్తుక్కు కరణత్వమాచార్యన్ సమ్మతనాగైయాలే భక్తిప్రపత్త్యాదిగళెల్లామ్ ఉపాయభూతభగవత్ప్రసాదజనకఙ్గళాయ్, అవాన్తర వ్యాపారఙ్గళెన్ఱనశ్య మంగీకరిక్క వేణుమ్.

ఇప్పడియే న్యాయసిద్ధాంజనత్తిల్ జీవపరిచ్ఛేదత్తిల్ “అమానవకరస్పర్శాదరర్భ్య చాసౌ ముక్తః, తతఃపూర్వస్సర్వోఽప్యుపాయవ్యాపార ఏవ” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

అతఏవ లోకాచార్యరుమ్— “సృష్ట్యవతారాదిముఖత్తాలే పణ్ణిన కృషిఫలమ్. అగువుమవనదిన్నరుళే” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

“ఇప్పడి ఉపాయత్తై స్వీకరిత్తు ఇరువేపోరుపోక్కాత్తిరియుమధికారిక్కు ఫలవేళమిరుక్కుమ్బడి ఎన్నెన్నిల్-జితేన్ద్రియత్వమ్ప్రభవాపహాంయ్, కైఙ్కర్యసిద్ధి చరమమాయిరుక్కుమిత్తనైయుముపాయఫలమెన్ఱు మిడత్తైయరుళిచ్చెయ్దార్. ప్రథమత్తిలే యుఴ్హియుమ్బోదు జితేన్ద్రియనాయ్క్కొణ్డు యుఴ్హియవేణుముపాసకనుక్కు. జితేన్ద్రియత్వముపాయఫలమిన్వధికారిక్కు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ “ఎనైత్తీమనఙ్కొడుత్తాయ్” “మరువిత్తొఴుమ్మన మేతన్దాయ్” ఎన్ఱు జితేన్ద్రియత్వ మవనాలే యెన్ఱుమిడత్తైచ్చొల్లి, జితేన్ద్రియనానవాఱే భగవదనుభవత్తుక్కుపకరణమాన భక్త్యాదిగళ్ తనక్కుత్తానే ఉణ్డాగిఱదో? ఎన్నిల్— “మయర్వఱమతినలమరుళినన్” ఎన్ఱు ‘భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానత్తైయుం తానే తన్దాన్’ ఎన్గైయాలే భక్త్యుత్పత్తియుమవనాలేయెన్ఱుమిడముం శొల్లినిన్ఱదు. అనాలుత్పన్నైయాన భక్తిక్కు వర్ధకరారెన్నిల్ - “కాతల్ కడల్పురైయవిళైవిత్తకారమర్మేనినఙ్కణ్ణన్” ఎన్ఱు

'అవనేవర్ధకన్' ఎన్నుమిడంశొల్లి, వృద్ధిక్కెల్లైయేదెన్నిల్,—"అదనిల్ పెరి
యవెన్ననా" ఎన్నుతత్త్వత్రయఙ్గళైయుం విళాక్కొలైక్కొళ్ళుమ్బడి పెరుగి
నపడిశొల్లి, "ఎన్నవావఱచ్చూళ్న్దాయ్" ఎన్ను తన్ తిరువాయాలే అరుళి
చ్చెయ్గైయాలే శరీరసమ్బన్ధత్తై యఱుత్తు దేశవిశేషత్తిలే కొణ్డుపోయ్
సంశ్లేషిత్తుత్తలైక్కట్టినానెన్నదాయిఱ్ఱు" ఎన్ను నమ్బిళ్ళైకళు మరుళి
చ్చెయ్దార్.

నను—"భక్త్యామామభిజానాతి యావాన్ యశ్చాస్మితత్త్వతః। తతో
మాం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదనన్తరమ్" ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహితఙ్గ
ళాన "స్మృతిలమ్భే సర్వగ్రన్థీనాం విప్రమోక్షః" "భిద్యతేహృదయగ్రన్థి
శ్ఛిద్యన్తే సర్వసంశయాః। క్షీయన్తే చాస్యకర్మాణి తస్మిన్ దృష్టే పరావరే"
"తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే"
"బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్" "న్యాసమేషాన్తపసామతిరిక్తమాహుః" ఇత్యా
దిశ్రుతివాక్యఙ్గళాలే న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కె మోక్షముఖ్యోపాయత్వంవిధిక్క
ప్పడుగిఱదాగైయాలుమ్, "ప్రసత్త్యైతస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతీ"
ఎన్గిఱ వాచార్య శ్రీసూక్తియాలుమ్, అవైగళుక్కె భగవత్ప్రసాదద్వారా
మోక్షహేతుత్వం శొల్లప్పట్టదాగైయాలుమ్, న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కె మోక్ష
కరణత్వముం, భగవతః ఫలప్రదత్వముం ప్రామాణికమెన్నిల్,—మైవమ్.

"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య శ్రీమా
న్నితి వదతి వాగౌపనిషదీ। ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు
గుణావతస్త్వాం శ్రీరంగేశయ శరణమవ్యాజ మభజమ్" "సత్తాస్థితిప్రయతన
ప్రముఖైరుపాత్తం స్వార్థం సదైవ భవతా స్వయమేవ విశ్వమ్। దీపప్రకాశ
తదిహ త్వదవాప్తయే త్వామవ్యాజసిద్ధమనపాయముపాయమాహుః" "అ
ప్త్వాశుఫలా తదన్యవిషయే ఽప్యుచ్ఛిన్నదేహాన్తరా వహ్న్యాదేరనపేక్షణా
త్తనుభృతాం సత్త్యాదివద్వ్యాపినీ। శ్రీరంగేశ్వర యావదాత్మనియతత్వాత్ప

తన్త్రోక్రియచితా త్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరపిహితస్స్వోపాయభావాస్తు మే" ఇత్యాద్యాచార్యశ్రీసూక్తికళిల్ భగవానుక్కే తత్ప్రాప్తిలక్షణమోక్షం ప్రతినిరపేక్షోపాయత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్‌దు, ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వ నిషేధత్తైయుం అరుళిచ్చెయ్‌గైయాలే, ఎమ్బెరుమానుక్కే అసాధారణకారణత్వరూపకరణత్వం ప్రామాణికమ్. న్యాసాదిగళుక్కు కరణతానిర్వాహకవ్యాపారరూపత్వమేయుళ్ళదు. ఇవ్వర్థత్తై "త్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరపిహితస్స్వోపాయభావాస్తు మే" ఇత్యాదియాలే సూచిప్పిత్తరుళినార్. ప్రపత్తిక్కు "త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః" ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళాలే ఉపాయాధ్యవసాయరూపమాన వుపాయత్వం కూడాదెన్ఱభిప్రేత్య "అపిహితస్స్వోపాయభావాస్తు మే" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌దార్. న్యాయసిద్ధాంజనత్తిలుమ్ "ఇయం కేవలలక్ష్మీశోపాయత్వప్రత్యయాత్మికా । స్వహేతుత్వధియం రున్ద్ధే ... పునస్సహకారిణామ్" ఎన్ఱు స్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్‌దార్.

న చ "ప్రసత్త్యై తస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతీ" ఎన్ఱి అవ్విడత్తిల్ మోక్షహేతుభూతభగవత్ప్రసాదహేతుత్వేన న్యాసోపాసనఙ్గళై విధిక్కప్పడుగినవాగ వరుళిచ్చెయ్‌దపడియాలే భగవత్ప్రసాదద్వారా న్యాసాదిగళుక్కే అసాధారణకారణత్వమాచార్యాభిమతమితివాచ్యమ్; "నిదానన్త్రాతాపి స్వయమఖిలనిర్మాణనిపుణః" ఎన్ఱు న్యాసోపాసనాదిగళై సిద్ధోపాయభూతభగవత్ప్రాప్తిఫలఙ్గళాగ అవ్విడత్తిలేయే అరుళిచ్చెయ్‌దారాగైయాలే, ఉపాయఫలీభూతవ్యాపారవిశేషాత్మకన్యాసాదిగళుక్కు ఉపాయత్వం శేరామైయాలే. ఇప్పడియే సారాస్వాదినీవ్యాఖ్యానత్తిల్—"తథాచ స్వత ఏవ రక్షణదీక్షితనాయ్‌కొణ్డు స్వప్రాప్తేరవ్యవహితోపాయమాగైయాలే అవనే ప్రధానోపాయమెన్ఱదుక్కు త్తట్టిల్లైయెన్ఱదాయిత్తు. ఇమ్మాత్రమన్ఱిక్కే అన్ద ప్రసదనోపాయఙ్గళుం, తద్ధేతుసుకృతపరిపాకముం తదధీనఙ్గళాగైయాలుం, అనన్

ప్రధానోపాయమెన్గిఱార్ - నిదానమిత్యాదియాల్, తత్రాపి- సుకృతపరి
కహేతుకతదారోహేఽపీత్యర్థః. స్వయమితి-స్వప్రాప్తేరన్యవహితోపా
మాన తాన్ తత్ప్రతిబన్ధకనివృత్త్యర్థవ్యవహితోపాయాదిగళుక్కుం ము
కారణమెన్నపడి. తత్రోపపత్తిసూచనం-అఖిలనిర్మాణనిపుణ ఇతి." ఎన్ఱు
సారదీపికైయిల్—ఉపాయ ఇతి. భగవత్ప్రాప్తేర్ముఖ్యసాధనమ్. ఉపనిష
దితః—"అమృతస్యైష సేతుః" "య ఆత్మదా" "యమేవైష వృణుతే తే
లభ్యః" "ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశం" ఇత్యాద్యుపనిషత్సు అ
తనాన భగవానే. అసాధ్యాజ్ఞాతిలఙ్ఘనకుపితనాన భగవానుడైయ ప్రస
నార్థమాగ భక్తిప్రపత్త్యుపాయఙ్గళ్ అవ్వుపనిషత్తుక్కళిలే విధిక్కప్పట్ట
"ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ" "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీతి" "తమేవచ
ద్యం పురుషం ప్రపద్యేత్" "తమేవశరణంగచ్ఛ" ఎన్ఱ వాక్యఙ్గళాన భక్తి
పత్తిగళిలే ప్రవేశమ్మహత్తాన సుకృతవిశేషత్తాలుణ్డామ్. అన్ద మహత్తాన సు
తవిశేషసిద్ధియుం కరణకళేబరప్రదాతావాన ఈశ్వరనేయుణ్డాక్కుమ్. అ
మోక్షప్రధానసాధనం భగవాన్ ఎన్ఱు కాట్టప్పట్టదు" ఎన్ఱుమ్, సారప్రకా
కైయిల్—"సుకృతపరిపాకేఽపి భగవత ఏవ హేతుత్వే నియామకమాహ
అఖిలనిర్మాణనిపుణ ఇతి. "అణోరణీయాన్మహతో మహీయాన్ ఆత్మాగుహా
యాం నిహితోఽస్య జన్తోః। తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకః ధాతుః ప్రసా
దాన్మహిమానమీశమ్" "సప్తప్రాణాః ప్రభవన్తి సర్వే" ఇత్యాదిభిస్సర
కారణత్వేన ప్రమితత్వాదితిభావః" ఎన్ఱుమ్, సారవివరణియిల్—"మహతే
సుకృతేన - యాదృచ్ఛికసుకృతాదినా, తత్రాపి మూలకారణం భగవానే
త్యాహ - నిదానమితి. తత్రాపి- సుకృతపరిపాకేఽపి, అఖిలనిర్మాణనిపుణ
సర్వస్రష్టా భగవానేవ నిదానమిత్యర్థః. తథాచోక్తమాచార్యైరేవ సంక
సూర్యోదయే—"మిథః కలహకల్పనావిషమవృత్తిలీలారసయాపరిగ్రహణ
తుకప్రథితపారవశ్యః ప్రభుః। స్వలక్షితసముద్యమే సుకృతలక్షణే కుత్

ద్యుణాత్మతలిపిక్రమాగుపనిపాతినః పాతినః "ఇతి" ఎన్నుం వ్యాఖ్యానంపణ్ణి నార్గళ్.

ఇజ్జాం-భక్తిప్రపత్తిగళుక్కు సిద్ధోపాయఫలత్వత్తైయుం, భగవత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకాన్యథాజ్ఞానాది నివృత్తిఫలకతయా వ్యవహితోపాయత్వ రూపమాన సప్రధానోపాయత్వత్తైయుమరుళిచ్చెయ్దరుళాలే మోక్షమ్ప్రతి కారణత్వరూపమాన ప్రధానోపాయత్వం భగవానుక్కే యెన్నుఙ్గిఱ సమ్ప్రదాయ సమధిగతమానవర్థం ప్రతిపాదితమాయిఱ్ఱు.

న చ న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కు మోక్షకారణత్వమంగీకరియావిడిల్ ఫలాధికరణవిరోధం వరుమ్. అఙ్గు భగవతః "ఫలమత ఉపపత్తేః" ఇత్యాదిసూత్రగణఙ్గళాలే అనుష్ఠితసాధనవాన్గళుక్కే తత్తదభిలషితఫలప్రదత్వమాత్రమే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే ఇతి వాచ్యమ్; ఫలాధికరణత్తిల్ భగవానుక్కుపాయత్వసమానాధికరణమాన ఫలప్రదత్వమాత్రం శొల్లప్పడవిల్లై. కిన్తు జైమిని మతానుయాయిగళాన మీమాంసకర్గళాలే ధర్మత్తుక్కు యాదృశఫలప్రదత్వమంగీకరిక్కప్పట్టదో, అప్పడిప్పట్ట ఫలప్రదత్వమే సర్వేశ్వరనుక్కుం ప్రతిపాదిక్కప్పడుగిఱదు. అదావదు-యాగాదిగళుక్కు స్వజన్యమాన అపూర్వద్వారా ఫలసాధనత్వరూపమాన కరణత్వాత్మకమే యొழియ కేవలఫలప్రదత్వరూపమన్ఱు. ఇవ్వర్థమ్—"ధర్మం జైమినిరత ఏవ" ఎన్గిఱ సూత్రత్తిలే సూచిప్పిక్కప్పట్టదు. "యాగాదికముపాసనాత్మకఞ్చ ధర్మమేవ ఫలప్రదం జైమినిరాచార్యో మన్యతే. అత ఏవ - ఉపపత్తేశ్శ్రుతత్వాచ్చేత్యర్థః. లోకే కృష్యాదేర్మర్ధనాదేశ్చ కర్మణ ఏవ సాక్షాత్పరమ్పరయా వా ఫలదాయిత్వదర్శనాత్; వేదేఽపి తథైవ యుక్తమిత్యుపపత్తిః. ఉపపద్యతే చాపూర్వద్వారేణ సాధనత్వమ్. "యజేత స్వర్గకామః" "బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్" ఇతి కామినః కర్తవ్యతయా కర్మవిధానాన్యథానుపపత్త్యా కర్మైవాపూర్వద్వారేణ ఫలసాధనమిత్యవగమ్యతే" ఎన్ను దీపమ్.

తన్మతనిరసనపూర్వకమాగ భగవానుక్కే సర్వఫలసాధనత్వరూపమా
సర్వఫలప్రదత్వం "పూర్వన్తు బాదరాయణో హేతువ్యపదేశాత్" ఎన్గిఱ
సూత్రత్తాలే సిద్ధాన్తిక్కప్పట్టదు. ఇప్పడి మీమాంసకాభిమతరీత్యా ఫలకర
ణత్వరూపమాన ఫలప్రదత్వమే ఫలాధికరణసిద్ధాన్తమాగైయాల్ తదధికరణవి
రోధగన్ధమేయిల్లై.

ఫలంప్రతి కరణభూతమాన యాగాదిగళుక్కే ఫలప్రదత్వంపూర్వమీ
మాంసైయిల్ నవమాధ్యాయత్తిల్ ప్రథమపాదత్తిల్ "అపి వా శబ్దపూర్వ
త్వాత్ యజ్ఞకర్మప్రధానంస్యాత్ । గుణత్వే దేవతాశ్రుతిః" ఎన్గిఱసూత్రఙ్గళి
స్థాపిక్కప్పట్టదు. తథా చ శబరభాష్యమ్—"అపివేతి పక్షో వ్యావర్త్యతే
నచైతదస్తి - యదుక్తం - దేవతా ప్రయోజకేతి । యజ్ఞకర్మప్రధానంస్యాత్
యజతేర్జాతమపూర్వం. కుతః, శబ్దపూర్వత్వాత్ - యద్ధి ఫలం దదాతి, తత్ప్ర
యోజకమ్. 'ఇదం ఫలం దదాతి' ఇత్యేతత్ జ్ఞానం శబ్దపూర్వకమ్, న ప్రత్య
క్షాదిభిరవగమ్యతే. శబ్దశ్చ యజతివాచ్యాత్ ఫలమాహ. న దేవతాయాః. కథ
మవగమ్యతే, దర్శపూర్ణమాసయోః కరణత్వేన నిర్దేశః. "దర్శపూర్ణమాసా
భ్యాంస్వర్గకామో యజేత" ఇతి. తథా "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"
ఇతి. యజత్యర్థస్య హి స్వర్గకామేన సమభివ్యాహారః. న దేవతాయాః" ఇతి

ఇంగుం - ఫలకరణత్తుక్కే ఫలప్రదత్వం ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయా
ల్, అన్ద న్యాయత్తాలే ఫలాధికరణత్తిలుం ఫలసాధనత్తుక్కే ఫలప్రదత్వముం
ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగక్కొళ్ళిల్ ఒరువనుపపత్తియుమిల్లై.

నచ—స్వతన్త్రనాన భగవానిడత్తిలే కర్త్రధీనసిద్ధికమాన అపకృష్ట
స్వతన్త్రకారకత్వరూప కరణత్వఙ్కొళ్ళుగై, రాజావినిడత్తిల్ భృత్యత్వారో
పమ్బోలే అనుచితమితి వాచ్యమ్; అచేతనత్వసమానాధికరణమాన కరణత్వం

కర్త్రధీనసిద్ధికతయావక్లృప్తమానాలుం, సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరనిడత్తిల్ ధర్మిగ్రాహక ప్రమాణసిద్ధమాన కరణత్వం స్వభిన్నకర్త్రధీన సిద్ధికత్వేన అవక్లృప్తత్వమల్లామైయాలే. కరణాన్తరనిరపేక్షమాగ కార్యోత్పాదన సామర్థ్యరూపాతిశయిత శక్తిప్రయోజకమాన కరణత్వముత్కృష్టరూపమాగైయాలే రాజభృత్యత్వారోపతుల్యత్వం శొల్లుగైయుమసంగతమ్.

ఇప్పడియే శ్రుతప్రకాశికైయిలా దేశశబ్దార్థవిచారావసరత్తిల్— "ఉపక్రమేతావత్ "ఉత తమాదేశమప్రాక్ష్యః" ఇత్యత్రాదేశశబ్దేన ప్రశాసితాభిధీయతే. అత్రశ్లోకా ఆచార్యపాదైరుక్తా—"ఛాన్దోగ్యే కేచిదాహుర్దిశ తిరుతతమాదేశమప్రాక్ష్య ఇత్యత్రాజ్ఞాపూర్వస్తూపదేశం ప్రకటయతి సతో నప్రశాస్తిం ఘఞన్తః । నోకర్తర్యస్తి కర్మణ్యాగణి ఘఞిహ సత్కర్తృశాస్త్రా నకర్మస్యాత్ స్యాత్కర్మోపదేశే తదిదముత తమాదేశవాచోపదేశ్యమ్॥ అత్ర బ్రూమః ప్రశాస్తిం వదతి దిశిరసావాజ్ఞ్మణోపదేశం శాస్త్రా సోఽతి ప్రసిద్ధోనహిపర ఇహ చాపేక్షితార్థప్రసఙ్గః। యుక్తోఽసాధారణోక్త్యా ఘఞగణి కరణేఽప్యత్రవైవక్షికత్వం శాబ్దోక్తం కారకాణాం నను కరణతయా కర్తరి స్యాద్వివక్షా "ఇతి." ఇత్యారభ్యమహతా ప్రబన్ధేన ఘఞ్ప్రత్యయోపపత్తిప్రదర్శనపూర్వకమాగ "ఘఞ్ప్రత్యయస్య కరణే వ్యుత్పన్నత్వాత్ "వివక్షాతఃకారకాణాం ప్రవృత్తిః" ఇతిశాబ్దోక్తన్యాయేన కర్తర్యేవ కరణాన్తరనైరపేక్ష్యేణసాధకతమత్వవివక్షయా తథాప్రయోగ ఉపపద్యతే" ఎన్నుమళవాగ భగవతః కరణాన్తర నైరపేక్ష్యరూప సాక్షాత్కరణత్వ మరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు.

ఇఙ్గుం షడ్విధతాత్పర్యలింగోపేతమాన సద్విద్యావాక్యత్తిల్ భగవతి ఘఞ్ప్రత్యయాన్తాదేశశబ్దత్తాలే కర్తృత్వసమానాధికరణకరణత్వం స్వాభావికమాగ నిర్దేశిక్కప్పట్టదాగైయాలే ఒరు అనౌచిత్యముమిల్లై. అత ఏవ "సర్వేనైవ ఫలప్రదః ఫలమపి సర్వేనైవ నారాయణః" ఎన్గిఱ మురారి

మిశ్రరుడైయ ప్రయోగముం శేరుమ్. "స స్వేనైవ ఫలప్రదః" ఎన్ఱ అవిడ
త్తిల్ 'స్వేన' ఎన్ఱ అత్తృతీయై కరణే తృతీయైయన్ఱు, కిన్తు హేతువిలే యెన్ఱు
వొణ్ణాదు: ఫలప్రదనుక్కు హేతుశొల్లామల్ పోనాలుం సిద్ధిక్కైయాలే
'స్వేనేన' ఎన్ఱదిఱ్కు వైయర్థ్యం వరుమాగైయాలే.

ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్న శ్రుతప్రకాశికాచార్యర్ శ్రీసూక్తివిరోధమాగ
వరుళిచ్చెయ్ద భావప్రకాశికాది గ్రన్థఙ్గళ్ అన్యపరఙ్గళాగైయాలే అస్మదాది
ళుక్కు అనాదరణీయఙ్గళెన్ఱుమిడం గురుభావప్రకాశికా శరణశబ్దార్థవిచా
రాదిగ్రన్థఙ్గళిల్ మహతాప్రబన్ధేన అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదాగైయాలే, ఇఙ్గు వి
స్తరేణశొల్లప్పడవిల్లై.

తత్త్వటీకైయిల్ నిగమాన్తదేశికనుం "వివక్షాతః కారకప్రవృత్తా
కర్తురేవ కరణత్వవివక్షయా ఘుఞోవ్యుత్పత్త్యుపపత్తేః" ఎన్ఱు వ్యాసాచార్యా
నుగుణమాగవే అరుళిచ్చెయ్దార్.

నచ 'బ్రహ్మత్తుక్కు కరణత్వఙ్గొళ్ళిల్ "వికరణత్వాన్నేతిచేత్తద
క్తమ్" ఎన్ఱ అ సూత్రవిరోధం వరుమ్. అఙ్గు 'బ్రహ్మత్తుక్కు కరణమిల్లాదై
యాలే విచిత్రకార్యోత్పాదనం సమ్భవియాదు' ఎన్ఱు పూర్వపక్షమ్పణ్ణి
"శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్ —ఆత్మని చైవం విచిత్రాశ్చ హి" ఎన్ఱ అవిడ
త్తిల్ బ్రహ్మత్తుక్కు విచిత్రానన్తశక్తియోగముణ్డాగైయాలే కరణమిల్లావిడి
లుం విచిత్రకార్యోత్పాదనం సమ్భవిక్కుమెన్ఱు సిద్ధాన్తిక్కైయాలే ఇ
వాచ్యమ్; బ్రహ్మత్తుక్కు కరణత్వం సిద్ధమాగైయాలే కరణాన్తరాభావత్తై
అవ్విడత్తిల్ శొల్లుగైయాల్ స్వాత్మకకరణత్తై నిషేధిక్కామైయాల్, లో
త్తిల్ స్వభిన్నమాన వొరుకరణత్తై యపేక్షిత్తే కర్తావానవన్ ఒరుకార్య
శెయ్యక్కాణ్గైయాలే అన్ద న్యాయత్తాలే పూర్వపక్షంవరుగైయాలే అన్దవిరో
ధమే యిల్లై.

ఇట్లు ధర్మిగ్రాహక ప్రమాణబలత్తాల్ "శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్" ఎన్నియిరుక్కినుం కరణత్వమవశ్యమఙ్గీకరణీయమే.

"నహి తత్కరణం లోకే వేదే వా కిఞ్చిదీదృశమ్। ఇతికర్తవ్యతా సాధ్యే యస్య నానుగ్రహేऽర్థితా" ఎన్ఱు అభియుక్తర్ శ్రీసూక్తియిన్పడి యే కరణత్తుక్కు ఇతికర్తవ్యతాసాపేక్షత్వముణ్డాగియాలే యెమ్పెరుమానుక్కు కరణత్వత్తై త్తవిర్ప్పోమ్బాదు, అవనుక్కుం ఇతికర్తవ్యతారూపయత్కిఞ్చిత్సాపేక్షత్వత్తై త్తవిర్క్కవేణ్డిశిరుక్కైయాల్ నిరపేక్షోపాయత్వసిద్ధాన్త భఙ్గం వరుమెన్నవేణ్డా: చేతనకృతిసాధ్యమాన యాగాదిరూప కరణఙ్గళుక్కు స్వయమచేతనమాగైయాలే స్వరూపసిద్ధియిలుమ్, ఫలోపధానత్తిలుం సామర్థ్యమిల్లామైయాలే ఇతికర్తవ్యతాపేక్షై మీమాంసకర్గళాలే కొళ్ళప్పట్టదు. సిద్ధానామ్, సర్వజ్ఞానామ్, సర్వశక్తానామ్, కరణభూతనానవరుక్కు ఈశ్వరనుక్కు పరాపేక్షైయిల్లామైయాలే అఙ్గసాపేక్షనన్ఱు. అభియుక్తోక్తకారికై యాగాదిరూపాచేతనకరణస్వరూపపరమాగైయాలే విరోధమిల్లై.

కిఞ్చ యేనకేనాపిప్రకారేణ పణ్ణప్పట్ట ధర్మశ్రవణానుమోదన భగవన్నామగ్రహణాఞ్జల్యజ్ఞాతసుకృతాదిగళుక్కుం ఫలకరణత్వం ప్రమాణసిద్ధమాగైయాలే అఙ్గసాపేక్షై యుణ్డాగవేణుమెన్ఱు నిర్బన్ధమిల్లై. విధీయమానమానత్తుక్కే యున్ద నియమమెన్నిల్ - ఆనాల్ రాగప్రాప్తమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు మన్ద నియమమిల్లైయెన్ఱు కొళ్ళుగై ఉచితమామ్.

నను మోక్షరూపఫలత్తైక్కుఱిత్తు యెమ్పెరుమానుక్కు కరణత్వరూపమాన వుపాయత్వం సమ్భవియాదు; "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత" "శాన్తో దాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్" "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" "తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః" "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"

"మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు।మామేవైష్యసి" "మా
మేకం శరణం వ్రజ" ఇత్యాదిగళాలే మోక్షంప్రతి భక్తిప్రపత్తిగళుక్కే సా
ధనత్వం విధిక్కప్పట్టదాగైయాలుం, ఒరుఫలత్తైక్కుఱిత్తు కరణద్వయాఙ్గీకా
రం నిష్ప్రయోజనమాగైయాలుం, విధిప్రత్యయత్తుక్కు బలవదనిష్టాననుబన్ధీ
ష్ట సాధనత్వార్థకత్వం తాన్త్రికర్గళాలే అంగీకరిక్కప్పట్టదాగైయాలుం, భగ
వతి శ్రూయమాణమాన వుపాయత్వమగత్యా ఫలప్రదత్వరూపమెన్ఱే కొళ్ళవే
ణుమెన్నిల్ ;-అప్పడివేణ్డా. "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత" ఇత్యాదిగళి
ల్ శ్రూయమాణలిఙాదిప్రత్యయఙ్గళుక్కు—"ఏవఞ్చసతి లిఙాదేః కోఽయ
మర్థః పరిగ్రహీతో భవతి. 'యజ - దేవపూజాయా' మితి దేవతారాధనభూ
తయాగాదేః ప్రకృత్యర్థస్య కర్తృవ్యాపారసాధ్యతాం వ్యుత్పత్తిసిద్ధాం లిఙా
దయోఽభిదధతీతిన కిఞ్చిదనుపపన్నమ్. కర్తృవాచినాం ప్రత్యయానాంప్రకృ
త్యర్థస్య కర్తృవ్యాపారసమ్బన్ధ ప్రకారోఽహివాచ్యః" ఎన్గిఱ వేదార్థసంగ్ర
హ శ్రీసూక్తియిన్పడియే కృతిసాధ్యతామాత్రార్థకత్వం సిద్ధాన్తసిద్ధమాగైయా
లే కరణత్వార్థకత్వమిల్లామైయాల్.

ఇప్పడియే జిజ్ఞాసాధికరణ శ్రీభాష్యత్తిలుం—"అతో విధివాక్యేష్వ
పిధాత్వర్థస్యకర్తృవ్యాపారసాధ్యతామాత్రం శబ్దానుశాసనసిద్ధమేవ లిఙాదే
ర్వాచ్యమితి అధ్యవసీయతే. ధాత్వర్థస్యచ యాగాదేరగ్న్యాదిదేవతాన్తర్యా
మిపరమపురుషసమారాధనరూపకతా, సమారాధితాత్పరమపురుషాత్ ఫలసిద్ధి
శ్చేతి-"ఫలమత ఉపపత్తేః"ఇత్యత్రప్రతిపాదయిష్యతే" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

ఆకైయాల్ లిఙాదిప్రత్యయబలత్తాల్ న్యాసోపాసనఙ్గళుక్కు కరణ
త్వం శొల్లప్పడామైయాలే, భగవానుక్కే కరణత్వంసిద్ధమ్.

కిఞ్చ, విధిప్రత్యయత్తుక్కు ఇష్టసాధనత్వార్థకత్వముణ్డానాలుం, ఉపా
సనాదిగళుక్కు హేతుత్వమాత్రమే సమ్భవిక్కుమత్తనైయల్లదు, కరణత్వ

సమ్బన్ధియాను. "అమృతస్యైష సేతుః" ఇత్యాదిశ్రుతిగళాలే భగవానుక్కు మోక్షకారణత్వం ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే.

ఇప్పడియే పరాధికరణ శ్రీభాష్యత్తిల్—"ఉపపత్తేశ్చ- యదుక్తం- 'అమృతస్యైష సేతుః' ఇతి ప్రాప్యప్రాపకసమ్బన్ధవ్యపదేశాత్ ప్రాపకాన్తరం ప్రాప్యమస్తీతి, తన్న, ప్రాప్యస్య పరమపురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తేః, "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యస్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" ఇత్యనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇంగు— "స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తేః" ఎన్ఱ స్వాసాధారణనిర్దేశత్తాలే స్వభిన్నత్తిల్ స్వప్రాప్తి కరణత్వమే నిషేధిక్కప్పట్టదెన్ఱు అవశ్యమఙ్గీకరిక్క వేణుమ్.

కారణత్వసామాన్యం నిషేధిక్కప్పడుగిఱదెన్నవొణ్ణాదు; స్వభిన్నఙ్గళాన కారణఙ్గళుమనేకముణ్డాగైయాలే అత్తై నిషేధిక్కక్కూడామైయాలే. ఆనాలెన్నెన్నిల్-ఎప్పడిప్పట్ట కరణత్వం తన్నిడత్తిలుణ్డో, అప్పడిప్పట్ట కరణత్వం స్వభిన్నఙ్గళిడత్తిలిల్లై యెన్ఱేకొళ్ళ వేణుమ్.

నచ—ఫలప్రదత్వరూపమాన వుపాయత్వమే అన్యత్రయిల్లై యెన్ఱర్థమానాలో యెన్నిల్ - ఇతివాచ్యమ్; ఫలప్రదత్వ మన్యత్రప్రసక్తమిల్లామైయాలే అసంగతమాగైయాలే.

ఫలకరణత్వము మన్యత్ర విల్లామైయాల్ అత్తైనిషేధిక్కిఱదెన్ఱిఱదు మప్రసక్తమాగైయాలే అసఙ్గతమెన్నవొణ్ణాదు; స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానశూన్యర్గళాన శిలరాలే భగవద్వ్యతిరిక్తమాన శిలవఱ్ఱిలుం కరణత్వఙ్గొళ్ళప్పట్టిరుక్కైయాలే తన్నిషేధఙ్కూడుమాగైయాలే. అతఏవ లోకాచార్య

ర్ — "ఇత్తై ధర్మమెన్గిఱదు-భ్రిమిత్తవర్జునన్ కరుత్తాలే" "ప్రాపకాన్తరమజ్ఞ
ర్కుపాయమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు.

"స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తేః" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అవధా
రణత్తుక్కు - అయోగవ్యవచ్ఛేదపరత్వఙ్గొణ్డు, ఉపాయత్వమావదు - ఫల
ప్రదత్వరూపమే యెన్ఱుకొళ్ళుగై ఉచితమెన్నవొణ్ణాదు ; ఫలాధికరణవిరోధ
ముణ్డాగైయాలే, అఙ్గు ఫలోపాయత్వ సమానాధికరణమాన ఫలప్రదత్వమి త్తే
ప్రతిపాదిక్కప్పడుగిఱదు. ఫలప్రదత్వం పూర్వాధికరణసిద్ధమాగైయాలే ఫలా
ధికరణారమ్భం వ్యర్థమామ్.పూర్వాధికరణత్తిలేయే భగవానుక్కు ఫలప్రదత్వం
ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు; ఫలాధికరణత్తిల్ అపూర్వత్తుక్కు ఫలప్రదత్వనిషేధి
క్కప్పడుగిఱదెన్ఱుకొణ్డాల్ ఫలాధికరణారమ్భవైయర్థ్యం వారాదెన్నవేణ్డా ;
అప్పడియాగిల్ అన్దవధికరణరభాష్యవిరోధముణ్డామాగైయాలే— "ఉక్తము
పాసిసిషోపజననార్థం జీవస్య సర్వావస్థాసు సదోషత్వం ప్రాప్యస్య పరమపు
రుషస్య నిర్దోషత్వం కల్యాణగుణాకరత్వం సర్వస్మాత్పరత్వఞ్చ. అతఃపరముపా
సనం వివక్షన్ ఉపాసీనానాం పరస్మాదేవాస్మాత్పురుషాత్ తత్ప్రాప్తిరూప
మపవర్గాఖ్యం ఫలమితి సమ్ప్రతిబ్రూతే" ఎన్ఱు ఈ తదధికరణభాష్యశ్రీసూక్తి.

ఇఙ్గు పాసకర్కు పరమపురుషనిడత్తిల్ నిన్ఱుమే ఫలప్రాప్తి ప్రతిజ్ఞా
తమాగైయాలే, అత్తైవిట్టు అపూర్వత్తుక్కు ఫలప్రదత్వనిరాకరణ పరత్వఙ్గొ
ళ్ళుగై భాష్యస్వారస్య విరుద్ధమాగైయాలే అప్పడిప్పట్ట కల్పన మనాదర
ణీయమే.

"ఏవం ప్రత్యక్షతాపన్నామపవర్గసాధనభూతాం స్మృతిం విశినష్టి"
ఇత్యాది శ్రీసూక్తియుం వ్యాఖ్యాతమాయిఱ్ఱు.

"అపవర్గసాధనభూతామితీతి - అపవర్గప్రతిప్రసంగాత్ అధికారివి
శేషణతయా దృష్టవిధయా ప్రతిబన్ధకాభావవిధయా వరణప్రయోజకత్వేన చ

సాక్షాత్పరమ్పరాసాధారణ్యేన సాధనభూతామిత్యర్థః. భగవదారాధనత్వేనాకారేణ భగవత్ప్రీతివిశేషహేతుతయా భగవత్ప్రీతిలక్షణ సర్వపాపనివృత్త్యోః అన్యార్థస్యైవ ప్రసంగాదుపకారకత్వ లక్షణవ్యాజత్వాకారేణ సాధనత్వమ్; "సాక్షాత్కారాభినివేశః-పరభక్తిః. సాక్షాత్కారః-పరజ్ఞానమ్. అనుభవాభినివేశః-పరమభక్తిః" ఇత్యుక్తపరభక్తిత్వాద్యాకారేణ భోజనాధికారక్షున్న్యాయేన భగవదనుభవప్రీత్యధికారివిశేషణతయా సాధనత్వమ్; జ్ఞానకార్యకైంకర్యాదిప్రవృత్తి పరజ్ఞానలక్షణభక్తేర్దృష్టవిధయైవ సాధనత్వమ్; అనుకూల్యాతిశయలక్షణస్మృతిసన్తానస్య ప్రాతికూల్యస్యానపాయలక్షణప్రతిబన్ధకాభావవిధయా ప్రయోజకత్వలక్షణం సాధనత్వమ్; ఇత్యాదిరీత్యాత్ర సాధనత్వమభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు స్తోత్రవ్యాచార్యర్ శ్రుతప్రకాశికావివరణత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్ద ప్రకారమిఙ్గే కణ్డుకొళ్వదు.

ఆగైయాల్ భగవానుక్కు మోక్షకారణత్వరూపమాన ముఖ్యోపాయత్వం నిరాబాధమే.

అత ఏవ - ద్వయఘటకశరణశబ్దవ్యాఖ్యానావసరత్తిల్ - "ఉపాయే గృహరక్షిత్రోః శబ్దః శరణమిత్యయమ్। వర్తతేసాంప్రతంచైష ఉపాయార్థైకవాచకః" ఎన్ఱిప్పడియే శరణశబ్దమ్-రక్షితావుక్కుమ్, గృహత్తుక్కుమ్, ఉపాయత్తుక్కుం వాచకమేయాగిలుం, ఇవ్విడత్తిలుపాయత్తుక్కే వాచకమాగైయాలుమ్, ఉపాయకృత్యం-ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారకారణమాగైయాలుమ్ 'ఇష్టప్రాప్తిక్కుమనిష్టనివారణత్తుక్కుం తప్పాదవుపాయమాగ' ఎన్ఱు ఇప్పదత్తుక్కు అర్థమరుళిచ్చెయ్గిఱార్" ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమానుక్కు రక్షకత్వరూపఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన కారణత్వరూపమాన వుపాయత్వమే రమ్యజామాతృమునీన్ద్రరాలే వ్యవస్థాపిక్కప్పట్టదు.

రక్షకత్వరూప ఫలప్రదత్వత్తుక్కుం, ఉపాయత్వత్తుక్కు మేకత్వజ్ఞో ళ్ళిల్–"గృహరక్షిత్రోః" ఎన్ఱు ప్రసక్తగృహత్వ రక్షకత్వరూప ప్రవృత్తినిమిత్తవ్యుదసన పూర్వకమాగ వుపాయత్వరూపాతిరిక్తార్థతాత్పర్యకమాన వే శబ్దాసాంగత్యప్రసంగం దుర్వారమేయామ్.

కిఞ్చ, "తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతినాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" ఇత్యాదిశ్రుతిగళిల్ తత్పదజన్యప్రతీతివిశేష్య భూతనాన భగవాను క్కే అమృతత్వప్రాప్త్యుపాయత్వముమ్, అన్యత్తుక్కు అనుపాయత్వముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే భగవతి ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమాన వుపాయత్వం శ్రుతిసిద్ధమే.

ఇన్దశ్రుతిక్కు అర్థమ్–" (తమ్) - బ్రహ్మరుద్రేన్ద్రాదివన్ద్యం పరమపురుషమ్, (ఏవమ్) - "సహస్రశీర్షా" ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ, (విద్వాన్)- జానన్, (ఇహ) - ప్రకృతిమణ్డలఏవ, (అమృతః) - మరణరహితః, భవతి. తత్పదస్య యత్పదసమభివ్యాహృతాకారమాత్రపరామర్శిత్వవ్యావృత్త్యర్థమ్, 'ఏవమి' త్యుక్తమ్. భగవతస్సర్వాత్మనాం ప్రాణరూపత్వాత్, జ్ఞానదర్శనప్రాప్తిషు అన్యతమస్యాప్యభావేన తాదృశనిరుపాధిక ప్రాణవియోగవన్తః క్షుద్రప్రాణసమ్బన్ధశాలినోఽపి మృతా ఏవేత్యభిప్రాయేణ– "విద్వాన్-అమృతః" ఇత్యుక్తమ్. ప్రాణవియోగోహి మరణమ్. తేన భగవత్ప్రాప్తిలక్షణ ప్రాణసమ్బన్ధ విరోధిపూర్వోత్తరాఘసమ్బన్ధ ఏవాత్ర మరణశబ్దేన వివక్షితః. 'ఇహ' ఇత్యనేన మృత్యుసన్నిధావేవ రాజకుమారస్య అపథ్యసహ ఔషధన్యాయేన విద్యామాహాత్మ్యాత్, భగవత్ప్రాప్తివిరోధిపూర్వోత్తరాఘాశ్లేషవినాశశాలిత్వ లక్షణామృతత్వభాగ్భవతీతివ్యజ్యతే. 'భవతి' ఇతి ప్రసిద్ధక్రియాపదస్య కణ్ఠతః ప్రయోగః అమృతత్వస్య కదాపివిచ్ఛేదో నాస్తీతి ద్యోతనార్థమ్. "నాస్యావరపురుషాః క్షీయన్తే" ఇతి బ్రహ్మవిదనుబన్ధీనామప్యక్షయతోక్త్యా బ్రహ్మ

విదామమృతత్వానుపపత్తేః కైముత్యసిద్ధత్వాత్. 'విద్వాన్ అమృతోఽభవతి' ఇత్యేకవచనాన్తనిర్దేశేన బ్రహ్మవిదాం దౌర్లభ్యం ద్యోత్యతే. "తస్మై బ్రహ్మ చ బ్రహ్మా చాయుః కీర్తిం ప్రజాం దదుః" "సర్వేఽస్మై దేవా బలిమావహన్తి" ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా బ్రహ్మవిద్విషయే బ్రహ్మరుద్రాదీనాం కిఙ్కరత్వరూపేణ దృష్టఫలప్రదానాన్వయవత్, మోక్షఫలప్రదానేఽపి అన్వయోఽస్తీతి భ్రమో నకార్య ఇత్యభిప్రాయేణాహ - నాన్య ఇతి. యద్యపి 'అయం పన్థా అయనాయ' ఇత్యనుక్త్వా, 'నాన్యః' ఇతి నిషేధోఽనవకాశపరాహతః; తథాపి 'విద్వాన్ - అమృతోఽభవతి' ఇత్యనేన భూతభవ్యసముచ్చారణన్యాయేన వేదనస్యామృతత్వప్రాప్తిసాధనతాప్రతీత్యాస్యనిషేధో యుక్తః. తథా చ 'వేదనాత్ అన్యః పన్థా అమృతత్వస్య ప్రాప్తయే నాస్తీ' తి వాక్యార్థ ఇతి బహవః. తచ్చిన్త్యమ్. విద్వత్పదజన్యప్రతీతివిశేషణతయోపాత్తస్య వేదనస్య 'వేదనాదన్యః' ఇత్యధ్యాహారేణాన్యత్వప్రతియోగితయాన్వయానుపపత్తేః. నహి 'దణ్డీ వర్తతే నాన్యః' ఇత్యుక్తే దణ్డాదన్యో నాస్తీతి ప్రత్యేతారో భవన్తి. అత ఏవ "అమృతత్వస్య ప్రాప్తయే" ఇత్యప్యర్థో నయుక్తః, అమృతపదజన్యప్రతీతివిశేషణస్య అమృతత్వస్య అధ్యాహారేణాయనపదార్థప్రాప్తిప్రతియోగితయా ప్రతీతపథానారోహాత్, అతః 'తం విద్వాన్' ఇతి తత్పదజన్యప్రతీతివిశేష్యతయోపాత్తస్య భగవత ఏవ—'తస్మాదన్యః పన్థాస్తస్య ప్రాప్తయే నాస్తీ' త్యేవమధ్యాహారాపేక్షయా లాఘవాత్ వేదనపదామృతత్వపదాపేక్షయా తత్పదద్వయలాఘవాత్, తచ్ఛబ్దస్యైకరూపస్యైవోభయత్రాన్వయౌచిత్యాచ్చ, ద్వేధావిభక్తివిపరిణామేన తత్పదద్వయానుషఙ్గేణ 'పదార్థః పదార్థేనాన్వేతి' ఇతి వ్యుత్పత్త్యనుసారేణాన్వయో యుక్తః. కిఞ్చ, 'వేదాహమ్' ఇతి మహావాక్యప్రతిపాద్యత్వేనార్థప్రాధాన్యాత్, భగవత ఏవ తత్పదద్వయపరామర్శేనాన్వయో యుక్తః. "విశయే ప్రాయదర్శనాత్"

ఇతిన్యాయేన భగవత్ప్రశంసాప్రకరణానుసారేణ ‘భగవతోఽన్యః పన్థానాస్తీ’తి భగవత్ప్రశంసైవ యుక్తా; నతు వేదనప్రశంసా. బ్రహ్మరుద్రేన్ద్రవన్ద్యవత్ అమృతత్వాయ వేద్యత్వవచ్చ నిరపేక్షోపాయత్వరూప భగవన్మాహాత్మ్యస్యైవ సాక్షాత్ప్రతిపాదయితుముచితత్వాత్. ఏతేన ‘విద్యయా ప్రసన్నో భగవాన్ మోక్షం దదాతీ’తి భ్రమోఽపి నిరస్తః. భగవదన్యత్వావిశేషేణ ‘నాన్యః పన్థాః’ ఇత్యనేన విద్యాయా అప్యదృష్టద్వారకసాధనత్వనిషేధాత్. కిఞ్చ, “యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః” “న్యాస ఇతి బ్రహ్మ” “అమృతస్యైష సేతుః” ఇత్యాదిశ్రుత్యన్తరానుసారాత్ భగవతో నిరపేక్షోపాయత్వమేవ యుక్తమ్. నచైవం—“విద్యయామృతమశ్నుతే” ఇత్యాదివిరోధః; “దుఃఖజన్మప్రవృత్తి దోషమిథ్యాజ్ఞానానా ముత్తరోత్తరాపాయే తదనన్తరాపాయాత్ అపవర్గః” ఇతి సూత్రోక్తన్యాయేన “అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిర్యా” ఇత్యాద్యుక్తావిద్యాకార్యస్య పుణ్యపాపరూపకర్మబన్ధస్య, దేహాత్మవివేకజీవ పరమాత్మ వివేక పరమాత్మ స్వభావ వివేకాతిశయరూప విద్యయా భ్రమనివృత్తౌ సత్యామేవ నివృత్తేర్వక్తవ్యతయా తన్మూలకబ్రహ్మప్రాప్తేర్దృష్టవిధయా కార్యకారణభావమాదాయ విద్యాసాధ్యత్వోక్తిసమ్భవాత్. ప్రకృతే ‘పన్థాః’ ఇత్యస్యచాదృష్టద్వారకమోక్షసాధనపరత్వాత్. అతఏవ “యే చ వేదవిదో విప్రా యే చాధ్యాత్మవిదో జనాః। తే వదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్ “ఇత్యుక్తమ్” ఎన్ఱు గురుభావప్రకాశికాకారరాలే వేదాహమేతభాష్యత్తి లరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు.

ఇంజు ఇన్దశ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాన— “సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్। విష్ణుపోతంవినా నాన్యత్ కిఞ్చిదస్తి పరాయణమ్” ఇత్యాదిస్మృతిగళుమ్, “సర్గస్థితిప్రళయవిభ్రమనాటికాయాం శైలూషవద్వివిధవేషపరిగ్రహం త్వామ్। సమ్భావయన్తి హృదయేన కరీశ ధన్యాః సంసారవారినిధిసన్తరణైకపోతమ్” ఇత్యాచార్యసూక్తిగళుమనుసన్ధేయఙ్గళ్.

నచ—'విద్వాన్' ఎన్గిఱ పదత్తిల్ విద్వద్విశేషణీభూతవేదనత్తిర్కాట్టిల్ అన్యత్తుక్కు ఉపాయత్వనిషేధం తోన్ఱామైయాలే వేదనత్తుక్కు ఉపాయత్వం సమ్భవిక్కుమ్ ఇతివాచ్యమ్ ; వేదనం - విద్వద్విశేషణమాగ ఉపస్థితమాగైయాలే అన్యత్రాన్వయమసమ్భావితమాగైయాలే.

ఇన్ద శ్రుతి భగవదన్యత్తుక్కు ఉపాయత్వమిల్లామైయై చ్చొల్లుగిఱదాగ ద్యుభ్వాద్యధికరణత్తిల్—"తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" ఇతి సర్వాసూపనిషత్సు స ఏవామృతస్య ప్రాప్తిహేతుత్వేనోచ్యతే" ఎన్ఱు భాష్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళినార్.

ఇఙ్గు 'స ఏవ' ఎన్గైయాలే అన్యపదార్థప్రతియోగితయా భగవానుక్కే అన్వయం ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

ఆచార్యర్గళుం నిక్షేపరక్షైయిల్—"కిఞ్చ, "నాన్యః పన్థాః" ఇత్యత్ర ప్రకృతమపి వేదనమన్యత్వస్య ప్రతియోగిత్వేన నాన్వేతి, అపి తు 'తమి'తి ప్రకృతః పరమపురుష ఏవ. తస్మాత్పరమపురుషాత్ అన్యః పన్థా న విద్యతే స ఏవ తు పన్థాః' ఇతివాక్యార్థస్తు ప్రవృత్తేరన్తరంగభూతః. శ్వేతాశ్వతరాస్తు—"మహాన్ప్రభుర్వై పురుషః సత్త్వస్యైష ప్రవర్తకః" ఇతి తమేవ మహాపురుషమధీయానాస్తస్యైవాన్యత్వప్రతియోగిత్వమవధారణనిర్దేశేన స్పష్టమామనన్తి, "వేదాహమి" త్యారభ్య, "తమేవ విదిత్వాతిమృత్యుమేతి నాన్యః పన్థా విద్యతే అయనాయ" ఇతి. తస్మాత్ "అమృతస్యైష సేతుః" ఇతిన్యాయేన పరమపురుషస్యైవామృతత్వోపాయత్వమిహ ప్రతిపాద్యతే. వేదనేతరనిషేధభాష్యన్తు ఫలితాభిప్రాయేణ ఇతి అధికరణదర్పణే ఉక్తమస్మాభిః" ఎన్ఱు భగవద్వ్యతిరిక్తత్తుక్కు అనుపాయత్వముం, భగవత ఏవోపాయత్వము మరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు.

కిఞ్చ, 'నాన్యః పన్థాః' ఎన్గిఱవిదుక్కు- భగవదన్యోపాయనిషేధప
రత్వం "పన్థా నకార ఉద్దిష్టః మః ప్రధాన ఉదీర్యతే। విసర్గః పరమేశస్తు
తత్రార్థో౽యం నిరుచ్యతే। అనాదిః పరమేశో౽యం శక్తిమాన్ పురుషో
త్తమః। తత్ప్రాప్తయే ప్రధానో౽యం పన్థా నమననామవాన్" "అమృత
స్యైష సేతుః" "అమృతస్య పారం సేతుమ్" "విష్ణుపోతం వినాన్యత్కిఞ్చి
దస్తి పరాయణమ్" "నారశబ్దేన జీవానాం సమూహః ప్రోచ్యతే బుధైః।
గతిరాలమ్బనం తేషాం తేన నారాయణస్మృతః" ఇత్యాదిప్రమాణశతంగ
ళాలుం సిద్ధమ్.

కిఞ్చ, అలౌకికశ్రేయస్సాధనత్వరూపమాన ధర్మత్వం - భగవానుక్కు-
యెన్ఱు శ్రుతప్రకాశికైయిలు మరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు. ధర్మత్వమ్ - వ్యాపార
ద్వారా కారణత్వమెన్ఱు తాన్త్రికాభిమతమ్. "అథవా, "అథాతో ధర్మజి
జ్ఞాసా" ఇత్యేన సాధారణప్రతిజ్ఞా. అలౌకికశ్రేయస్సాధనం హి ధర్మః. తదను
యాయి ప్రతిపాద్యమ్. ధర్మశ్చ - సిద్ధసాధ్యభేదేన ద్వివిధః సిద్ధరూపేవస్తు
ని ధర్మశబ్దప్రయోగో మహాభారతే దృష్టః. యథా "యేచ వేదవిదో విప్రా
యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః। తే వదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాత
నమ్" "ఇతి" ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికా సూక్తి.

"యే చ వేదవిదః" ఎన్గిఱవిత్తాల్ పూర్వభాగత్తిలుం, జ్యోతిష్టోమా
దిగళ్ - భగవత్ప్రీణన మాత్రంగళాగిఱన. తద్వ్యాజత్తాలే భగవానే స్వర్గా
ద్యలౌకిక శ్రేయస్సాధనమాయ్క్కొణ్డు ధర్మత్వేన వివక్షితనెన్ఱాయిత్తు. వేద
శబ్దం - గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే పూర్వభాగపరమ్. విచ్ఛబ్దం - అర్థవేదనపర
మ్. అధ్యాత్మవిదః—"ద్వాసుపర్ణా" ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా శరీరాన్తర్వర్తిజీవప
రమాత్మవిత్తుక్కళెన్నపడి. ఇత్తాల్ వేదాన్తంగళిలే ఆత్మపరమాత్మవిద్యైగళ్
భగవత్ప్రీణనమాత్రంగళ్. అన్దవ్యాజత్తాలే సర్వేశ్వరనే కైవల్యమోక్షరూపా

లౌకిక శ్రేయస్సాధనతయా ధర్మత్వేనాభిమతస్ ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టదు. (సనాతనమ్—) ఎన్నిఱదు - కృష్ణవిశేషణమన్ఱు; ప్రసక్తమల్లామైయాలే. ధర్మ విశేషణమాగిఱదు. ఎప్పడి జ్యోతిష్టోమాదిగళుక్కు భగవత్ప్రీతిరూపాలౌకిక శ్రేయస్సాధనత్వం స్వేష్టాపూర్వపరంపరాసాపేక్షమో, అప్పడి భగవానుక్కు ఫల సాధనత్వం అదృష్టద్వారకమాన కిఞ్చిద్వ్యాపారసాపేక్షమన్ఱు. సర్వవ్యాపా రముం భగవత్ప్రీతిరూపమాన అదృష్టసాధ్యమాగైయాలే. "నిదానన్త త్రాపి స్వయమఖిలనిర్వాణనిపుణః" ఎన్నక్కడవదిఱే. ఆగైయాల్ భగవానుక్కు ధర్మత్వం - సనాతనమెన్ఱభిప్రాయమ్—ఎన్ఱు 'యేచవేదవిదః" ఎన్నిఱ శ్లోకత్తుక్కుప్పొరుళ్. ఇప్పడియే వేదాహమేతభాష్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్దదు.

అతఏవ నిగమాన్తదేశికరుమ్ శ్రీమద్రహస్యత్రయసారత్తిల్ న్యాసో పాసనంగళుక్కు స్వయమ్ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసరూప భగవత్ప్రీతిహే తుత్వ ప్రసాదనోపాయత్వాత్మక వ్యాజత్వత్తైయే "ప్రసత్త్యైతస్యైత్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. "ప్రసత్త్యై - స్వయమ్ప్రయోజన ప్రసాదాయేత్యర్థః" ఎన్ఱు సిద్ధతాత్పర్యటిప్పణీసూక్తి.

ఆగైయాల్ "మాఞ్చయోఽవ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే" ఎన్ని ఱపడియే న్యాసోపాసనాదిరూపంగళాన శాస్త్రవిహితవ్యాపార విశేషంగ ళెల్లామ్ శేషవృత్తిరూపమాన కైఙ్కర్యాన్తర్గతంగళాగిఱన. మోక్షకరణత్వ రూపంగళల్లవెన్ఱు సమ్ప్రదాయమ్.

నను—ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్ ఇరుక్కుఱ ఉపాయత్వం కరణత్వరూపమన్ఱు; కిన్తూపాయత్వేన శాస్త్రవిహితభక్త్యాది కార్యకరత్వమే. అదావదు-భక్త్యా ద్యుపాయసాధ్యఫలత్తుక్కు తన్నైరపేక్ష్యేణ స్వయమేవప్రదాతృత్వరూ పమ్, అదువుం ఫలప్రదత్వరూపత్తిలేయే పర్యవసిక్కుమదెన్నిల్,—అదను

పపన్నమ్. సర్వశక్తనాయ్, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనుక్కు స్వసా
ధ్య భక్త్యాద్యుపాయకార్యకరత్వవచనమ్ మహారాజనిడత్తిల్ స్వభృత్యసా
ధ్యకార్యకరత్వారోపణవచనమ్పోలే అనుచితమాగైయాలే.

భక్త్యాదినైరపేక్ష్యేణ ముక్తిప్రదత్వవచనమ్— "భగవన్ భక్తిమపి
ప్రయచ్ఛ మే" "స్థానత్రయోదిత పరభక్తియుక్తమ్మాం కురుష్వ—పరభక్తిపర
జ్ఞానపరమభక్తి యుక్తమ్మాం కురుష్వ—పరభక్తియుక్తం మనస్త్వమేవా
ద్యైవకారయ" "భవతు మమ పరస్మిన్ శేముషీ భక్తిరూపా" ఇత్యాది
గళాలే పూర్వాచార్యర్గళుడైయభక్తిప్రార్థనావచనంగళోడేవిరోధిక్కుమ్.

ఆగైయాల్ భగవతి విద్యమానముపాయత్వం తాదృశమన్ఱు. అపితు
ధర్మిగ్రాహకప్రమాణసిద్ధమాన కరణత్వమే. ఇప్పడియే నిగమాన్తదేశికనుం శ్రీమ
ద్రహస్యత్రయసారత్తిల్ మూలమన్త్రాధికారత్తిల్ నారాయణశబ్ద వ్యాఖ్యా
నావసరత్తిల్—"ఇణ్-గతౌ" ఎన్గిఱధాతువిలే—'ఈయతే- అనేన' ఎన్గిఱ
వయనశబ్దత్తిల్ కరణవ్యుత్పత్తియాలే - ఈశ్వరనుపాయమాయుమ్, 'ఈయ
తే అసౌ' ఎన్గిఱ కర్మవ్యుత్పత్తియాలే - ఉపేయమాయుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చె
య్దార్.

ఆగ ఇప్పడి సర్వవేదపరమ తాత్పర్యవిషయీభూతార్థ ప్రతిపాదక
మూలమన్త్రఘటక నారాయణశబ్దత్తాల్ భగవానుక్కు కరణత్వం కణ్ఠతః ప్రతి
పాదిక్కప్పట్టదాగైయాలే, తదనురోధేనైవ సర్వప్రమాణాంగళుక్కు మర్థం
శొల్లవేణుమెన్ఱు బుద్ధిమాన్గళఱియవుమ్.

నచ కర్తృత్వ కరణత్వ రూపవిరుద్ధ ధర్మసమావేశం సమ్భవిక్కమా
ట్టాదే ఇతివాచ్యమ్: కర్తృత్వ కరణత్వంగళన్యత్ర కూడాదాగిలుమ్ "శ్రుతే
స్తు శబ్దమూలత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే శబ్దైకసమధిగమ్యమాన బ్రహ్మత్తినిడ

త్తిల్ విరోధంగళాగ మాట్టాదాగైయాలే. అన్యథా "తదాత్మానం స్వయమకురుత" ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధమాన కర్మకర్తృత్వనిమిత్తోపాదానత్వాదిగళైయుం విడప్రసంగముణ్డామ్. "కరణం కారణం కర్తా" "అమృతం సాధనం సాధ్యమ్" "యోగో యోగవిదాం నేతా" "స్వమకరణస్స్వరాడఖిలకారకశక్తిధరః" "స్వప్రాప్తే స్వయమిహకరణం శ్రీధరః ప్రత్యపాది" ఇత్యాది ప్రమాణంగళ్ సముద్రఘోషసమమామ్.

శ్రీతత్త్వశేఖరసూక్తియాలే కర్తృత్వకర్తృత్వంగళుక్కు, విరోధం కణ్ణాతః సిద్ధమాగైయాల్ తద్విరోధం వారాదో ఎన్నిల్—వారాదు. అన్తః కరణత్తుక్కు చేతనాశ్రితధర్మత్వవిరోధం తోన్నదు. "పరాస్య శక్తిః" ఎన్గిఱప్రమాణసిద్ధ శక్తియైయుడైయ సర్వేశ్వరనిడత్తిల్ కర్తృత్వకరణత్వంగళుక్కు సమావస్థానత్తిల్ తత్సూక్తివిరోధమే యిల్లామైయాల్.

"అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోన్యత్ కరణంస్యాత్" ఎన్ను పరోక్తసంవాదప్రదర్శనమసంగతమ్. అన్తఃకరణత్తుక్కు పార్గలానేయాదల్, ఎంగళానేయాదల్, "పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే" "పశ్యత్యచక్షుః" ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధమాన శక్తివిశేషం స్వీకరిక్కప్పడుగిఱదిల్లామైయాలే. ఆగైయాల్ కర్తృత్వకరణత్వంగళ్ ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్ కూడుమ్.

సమ్ప్రదాయవద్భిశ్చైయిల్—"యథానిమిత్తత్వోపాదానత్వయోః ఏకత్రవిరోధేసత్యపి ప్రకృతివిశిష్టత్వాకారేణ నిమిత్తభూతస్యబ్రహ్మణఃఉపాదానత్వం న విరుద్ధమితి భాష్యకారాదిభిః పరిహృతమ్. తద్వదేకస్య నారాయణస్యదివ్యమంగళవిగ్రహ విశిష్టత్వాకారేణ కరణత్వం న విరుద్ధమితి సమ్ప్రదాయానభిజ్ఞానాం చోద్యస్య నావకాశః. అతఏవవిగ్రహస్యాప్రధానత్వేపి తత్ర తత్ర ప్రాధాన్యేనోపాయత్వకథనమ్—భగవతో విగ్రహవిశిష్టత్వాకారేణైవ కరణత్వమితిజ్ఞాపనార్థమ్—" ఇత్యాహుః శ్రీవేంకటనాథసూరిణః.

"అన్ద వుపాయోపేయంగళాగిఱన కార్యకారణంగళిలే. 'యదనన్తరంయద్దృశ్యతే, తత్తస్యకారణమ్' ఎన్నుమ్, 'నియతపూర్వభావికారణం,' ఎన్నుమ్ పూర్వభావియుమాయ్, పూర్వకాలత్తిలే సత్తుమాయిలే కారణమిరుప్పదు. 'నియతపశ్చాద్భావిత్వఞ్చ కార్యత్వమ్' ఎన్నుమ్, 'ప్రాగసత్త్వాయోగిత్వం కార్యమ్' ఎన్నుమ్ పూర్వకాలత్తిలే సత్తుమాయిరాదు. అత్తాలే పిఱక్కక్కడవదుమాయ్ పశ్చాద్భావియుమాయిలే కార్యమిరుప్పదు. ఇప్పడియిరుక్క "నిత్యంవిభుమ్" ఎన్నుం "సత్యం జ్ఞానమ్" ఎన్నుం "ఏకమేవాద్వితీయమ్" ఎన్నుం నిత్యముమాయ్ ఏకముమాయిరుక్కిఱ భగవద్వస్తువుక్కు పరస్పరవిరుద్ధమాన భావాభావాత్మకత్వఙ్గళ్కూడుమ్బడియెన్, పూర్వోత్తరభావఙ్గళ్కూడుమ్బడియెన్నెన్నిల్,—"సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్ ఏకమేవాద్వితీయం" ఎన్నుం, "అవికారాయ శుద్ధాయ నిత్యాయ" ఎన్నుమవికారమాయ్, నిత్యమాయ్, ఏకమునాన బ్రహ్మత్తుక్కు—"బ్రహ్మవనంబ్రహ్మసవృక్షఆసీత్" ఎన్నుం "సోఽకామయత బహుస్యాం ప్రజాయేయ" ఎన్నుం "స ఏవ సృజ్యస్సచ సర్గకర్తా స ఏవ పాత్యత్తిచ పాల్యతేచ" ఎన్నుం త్రివిధకారణత్వముం, సృష్టృత్వసృజ్యత్వముమ్ పరస్పరవిరుద్ధమాయిరుక్కుమ్. "సూక్ష్మచిదచిద్విశిష్టం బ్రహ్మకారణం, స్థూలచిదచిద్విశిష్టం బ్రహ్మ కార్యమ్' ఎన్ను విరుద్ధధర్మంగల్ విశేషణంగళిలేయాయ్ విశిష్టైక్యత్తాలే నిర్వహిత్తాప్పోలే, ఇంగుం—"ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్" ఎన్నుమ్, "తస్మిన్ప్రసన్నే" ఎన్నుం "ప్రహర్షయిష్యామి" ఎన్నుం "త్వత్ప్రీతిః" ఎన్నుం "తిరువుళ్ళమిరఙ్గున్దోఱుం నాంగళ్ వియక్కవిన్బురుదుం" ఎన్నుం ప్రసాదవిశిష్టనుపాయమెన్నుమ్, ప్రీతివిశిష్టనుపేయమెన్నుం విశేషణభేదఙ్గళ్ కొణ్డుచ్చెయ్దే విశిష్టైక్యత్తాలే 'ఉపాయోపేయమెమ్బెరుమాన్' ఎన్గిఱదాగైయాలే యెల్లాఙ్కూడుమ్. "ఇరక్కముపాయమ్, ఇనిమై ఉపేయమ్" ఎన్నిలే జీయరరుళిచ్చెయ్యుమ్బడియుమ్."—ఇతి నమ్బిళ్ళైరహస్యత్రయే ఆచార్యాః.

“ప్రాప్తశేషియైన వాకారత్తాలే ప్రాప్యత్వముం, ఆశ్రితకార్యా
పాదకాశ్రయణ సౌకర్యాపాదక గుణవిగ్రహ విశేషవిశిష్టనాన వాకార
త్తాలే ప్రాప్తికరణత్వరూపోపాయత్వముం కూడుమ్” ఇత్యస్మత్పూర్వాచార్యాః.

అతఏవ శ్రీవచనభూషణత్తిల్ — “ప్రాప్యావుం, ప్రాపకముం, ప్రాప్తి
క్కుఉకప్పానుమవనే” ఎన్నరుళిచ్చెయ్దారు.

ఇప్పడిచ్చొన్న ఉపాయత్వం సాధకమన్ను, “కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్”
“సహిధర్మస్సనాతనః” “ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తుగు
ణౌ” ఎన్ను స్వరూపానుగతమాగ చ్చొల్లుగైయాలే. సత్తాహేతుత్వమాత్రము
మన్ను, “ఏష సేతుర్విధరణః” “అమృతస్యైష సేతుః” ఎన్ను విశేషిక్కైయా
లుం, “పరామృతాత్పరిముచ్యన్తి సర్వే” “నిర్వాణం భేషజం భిషక్” “దే
వాదేవశ్యయశ్చైవ యం విదుర్దుఃఖభేషజమ్” “పవిత్రాణాం పవిత్రం యః”
ఇత్యాదిగళాలే సర్వపాపవిముక్తిహేతుత్వమదుక్కు చ్చొల్లప్పట్టదాగై
యాలుమ్. సాధనాన్తరసహకారిత్వ మాత్రముమన్ను, “లోకానాం త్వం పరో
ధర్మః” పవిత్రాణాం హి గోవిన్దః పవిత్రం పరముచ్యతే । పుణ్యానామపి పు
ణ్యోఽసౌ” ఇత్యాదిగళాలే అదుక్కు ప్రాధాన్యం శొల్లప్పట్టదాగైయాలే.
అనన్యాధీనస్వరూపత్వమాత్రం ప్రాధాన్యమెన్నవొణ్ణాదు; అదుక్కు సర్వ
సాధారణత్వేన “అమృతస్య పరం సేతుమ్” “తత్ప్రాప్తయే ప్రధానోఽయం
పన్థాః” “పరః పరాయణం పరం పరః పరాయణం పరమ్ । పునః పునర్వ
దామ్యహం పరః పరాయణం పరమ్” ఇత్యాదివిశేషోక్తివిరోధముణ్డాగై
యాలుమ్, “విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్” ఎన్ను భగవద్వ్యతిరిక్తప్రధాన
సాధన నిషేధత్తాల్ అదుకూడామైయాలుమ్.

నవశాల్యాదిగళైక్కుడిత్తు తత్తద్బీజంగళుక్కు కారణత్వముణ్డానా
లుమ్, అఙ్కురోత్పాదనత్తుడగ్గె ఫలోత్పాదనపర్యన్తం జలత్తుక్కే ప్రా

ధాన్య ముణ్డాగైయాలే లోకత్తిల్ అన్న ప స్యత్తుక్కు 'జలమే ప్రధాన కారణం వేఱిల్లై' ఎన్ను శొల్లుమాప్పోలే, మోక్షరూపసలత్తైక్కుఱిత్తు యెమ్పెరుమాన్ ప్రధాననెన్ను నిర్దేశిక్కప్పడుగిఱదెన్ను శొల్లవొణ్ణాదు; సిద్ధోపాయపరత్వ ప్రతిపాదకంగళాన బహుప్రమాణంగళుక్కు వైపక్షికప్రాధాన్య పరత్వాశ్రయణత్తాల్ బహుప్రమాణాస్వారస్య ప్రసంగముణ్డాగైయాలుమ్, భగవానుక్కు జలాదిపోలే సహకారిత్వం పరుగైయాలే సర్వసాధారణమాన "అమృతస్య పరంసేతుమ్" ఇత్యాదిప్రమాణవైయర్థ్యప్రసంగముణ్డామాగైయాలుమ్, "నిమిత్తమాత్రమేవాసౌ సృజ్యానాంసర్గకర్మణి । ప్రధానకారణీభూతా యతోవై సృజ్యశక్తయః" ఎన్గిఱవిష్ణుపురాణవచనత్తాలే జలాదివత్సాధారణ్యేన సహకారిగళుక్కు అప్రధానత్వకణ్ణోక్తియాలే తద్విరోధముణ్డాగైయాలుమ్. ఇవ్వర్థమ్ "వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేనసాపేక్షత్వాత్తథాహి దర్శయతి" ఎన్గిఱ సూత్ర తద్భాష్య శ్రుతప్రకాశికాదిగళిల్ సుస్పష్టమ్.

కిఞ్చ "త్వామేవ శరణం ప్రాప్య నిస్తరన్తి" "పావనస్సర్వలోకానాం త్వమేవ" "భవౌషధం త్వం భగవాన్కేవలైకః" "త్వత్పాదకమలాదన్యం నమే జన్మాన్తరేష్వపి । నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి" "నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" ఇత్యాదిగళాలే మోక్షప్రీతి భగవద్వ్యతిరిక్తసాధన సామాన్యం నిషేధిక్కప్పట్టదాగైయాలే, భగవానుక్కు తత్సహకారిత్వం శశవిషాణసోదరమ్.

సాధనాన్తరవిధాయక ప్రమాణబలత్తాలే ఇన్ద ప్రమాణంగళ్ అన్యపరంగళాగ క్కొళ్ళవేణుమెన్నవొణ్ణాదు; మూలమన్త్రనమఃపదాయనపదాద్యనుగృహీతమాన ఇవఱ్ఱై ముఖ్యమాగక్కొణ్డు పూర్వోక్తనీత్యా అవైగళై అన్యపరమాగక్కొళ్ళుగైయే ఉచితమాగైయాలే. శ్రుతిస్వారస్యవిరుద్ధార్థత్తిల్

స్మృతిగళుక్కు అప్రామాణ్యమ్పోలే మూలమన్త్రస్వారస్య విరుద్ధార్థత్తిల్ సర్వప్రమాణంగళుక్కుమ్ అప్రామాణ్యం సిద్ధమ్.

నను - ఉపాయాన్తరస్థాననివేశత్తాలే ఉపాయకార్యకారిత్వమే ఎమ్పెరుమానుక్కుపాయత్వమావదు. "భగవాన్స్యాదనిలాదేః స్వయత్నవినివృత్తయే। అత్రోపాయాన్తరస్థానే నిక్షేపోవినివేశితః" ఎన్ఱు నిగమాన్తదేశికసిద్ధాన్తమాగైయాలే యెన్నిల్ — ఇదు శిరోవేష్టనేన నాసికాస్పర్శనమ్పోలే యిరుక్కిఅదు. భగవానుక్కుపాయత్వమిల్లైయాగిల్ ఎంగనే ఉపాయస్థాననివిష్టనాయ్, ఉపాయకార్యకారియాగిఱాన్. ఇల్లైనన్నాగిల్, అన్ధకారనిబర్హణకరణతాశూన్యమాన ఘటాదిగళుక్కు ప్రదీపాదిస్థాననివేశమాత్రత్తాలే తత్కార్యకారిత్వముణ్డాగలామ్.— ఆనాల్ దేశికసూక్తిక్కు కరుత్తెన్నెన్నిల్ - ఫలప్రదత్వసమానాధికరణమాన వుపాయత్వమే కొళ్ళగైయిల్ కరుత్తు. అతఏవ "అపిచ చరమశ్లోకే త్యక్తోపాయాన్తరస్థాననివేశస్య భగవతః ప్రతిపన్నత్వేన ఫలప్రదత్వవ్యతిరేకేణ సాధనత్వమకామేనాపి స్వీకార్యమేవ" ఎన్ఱు సమ్ప్రదాయచన్ద్రికైయిలరుళిచ్చెయ్దదు.

కిఞ్చ, మోక్షత్తుక్కు ఎత్తు సాధనాన్తరసామాన్యత్తుక్కు శాస్త్రసిద్ధత్వముణ్డాగైయాలే తత్స్థాననివేశం ప్రామాణికమన్ఱు. లోకత్తిలుం రాజస్థాననివిష్టనాన అరాజావాన పురుషనిడత్తిలే రాజకార్యకారిత్వం కణ్డాలుం 'ప్రధానోఽయంరాజా' ఎన్ఱు ఒరువరుం వ్యవహరిప్పదుమిల్లై.

మేలుం, స్వసమ్బన్ధత్తాలే సాధనాన్తర ఫలకరణతాశక్త్యాధాయకనాన వెమ్పెరుమానుక్కుపాయాన్తరస్థాననివేశత్తాలే ఉపాయకార్యకారిత్వవాదమ్-మహాపాపఫలమాన విపరీతజ్ఞానకార్యమామిత్తనై. "ఆమ్నాయాభ్యసనాన్యరణ్యరుదితం వేదవ్రతాన్యన్వహం మేదశ్ఛేదఫలాని పూర్తవిధయః

సర్వహుతం భస్మని । తీర్థానామవగాహనాని చగజస్నానం వినా యత్పదద్వద్వామ్భోరుహసంస్మృతిర్విజయతే దేవస్సనారాయణః" ఎన్నార్గళ్.

నను-ఇప్పడి సర్వేశ్వరనుక్కు సాధనత్వాఙ్గీకారత్తిల్ సర్వముక్తిప్రసంగం వరుమెన్నిల్,—వారాదు. 'ఎవ్విడత్తిల్ మోక్షరుచిప్రతిబన్ధకవ్యవసాయనివృత్తి యుణ్డాగిఱదో, అవ్విడత్తిలేయే ఫలోత్పత్తియుణ్డాగిఱదు; ఎంగు ప్రతిబన్ధకముణ్డో, అంగు ఫలోత్పత్తియిల్లై' ఎన్ఱఙ్గీకరిక్కైయాలే. దాహజనకమాన వహ్నియిరున్దాలుం మణ్యాదిప్రతిబన్ధకత్తిల్ కార్యముణ్డాగమాట్టాదాప్పోలే. తథోక్తం శ్రీవచనభూషణే "ఉన్మనత్తాల్ ఎన్నైన్దిరున్దాయ్" ఎన్గిఱపడియే ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్నైవు । అదుదానెప్పోదుముణ్డు । అదు ఫలిప్పదవన్నైవుమాటినాల్" ఇతి.

ఆనాల్ ప్రతిబన్ధకాభావమపేక్షితమాయఱునైయాలే, భగవానుక్కు నిరపేక్షత్వంపోయ్ సాపేక్షత్వంవన్దు ముడిన్దదేయెన్నవేణ్డా; సిద్ధోపాయఫలమాయ్, వ్యాజరూపమాన విదు నిరపేక్షత్వహానికరమాగమాట్టాదెన్ఱు పూర్వమే శొన్నోమ్.

కింబహునా, భగవద్వరణీయరిల్ అగ్రగణ్యరాన నమ్మాళ్వార్ తిరువాయ్మలర్న్దరుళియ ప్రబన్ధచతుష్టయత్తిలుమ్—'ఎమ్బెరుమానుక్కు నిర్హేతుకోపాయత్వమ్, భక్త్యాదిగళ్ - ప్రాప్యరుచ్యాది రూపతయాధికారి విశేషణమాయ్క్కొణ్డు దృష్టకారణంగళాగిఱన' ఎన్ఱు సుస్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్దార్. "అవిద్యానివర్తక జ్ఞానపూర్తిప్రద భగవత్ప్రసాదాన్మోక్షలాభమెన్నై-మయర్వఱవీడుపెఱ్ఱువెన్ఱ ప్రబన్ధైకార్థ్యమ్" ఎన్ఱు సామవేదరూపమాన తిరువాయ్మొழிక్కు—'ఎమ్బెరుమానుక్కు స్వప్రసాదరూపా దృష్టద్వారామో

క్షకారణత్వ లక్షణమాన కరణత్వముళ్ళదు 'ఎన్ఱు' ఇదువే వాక్యార్థమాగ ఆచార్యహృదయత్తిలరుళిచ్చెయ్యప్పట్టదు. ఇప్పడియే శ్రీమన్నిగమాన్తదేశికనుం సత్సంప్రదాయార్థ ప్రతిపాదక ద్రవిడోపనిషత్తాత్పర్యరత్నావళియిల్ "దేవశ్శ్రీమాన్ స్వసిద్ధః కరణమితి వదన్నేకమర్థం సహస్రే" "నిరుపధికసుహృద్భావతస్సత్పదవ్యాం సాహాయ్యాచ్చ స్వసిద్ధేస్స్వయమిహ కరణం శ్రీధరః ప్రత్యపాది" "నిరుపధికసుహృదం సత్పదవ్యాం సహాయం శ్రీశం ప్రాహ స్వసిద్ధేస్స్వయమిహ కరణం స్వప్రబన్ధే శఠారిః" ఎన్ఱు తిరువాయ్మలర్న్దు అరుళినార్.

అగ్రియాలుక్షార్థం సత్ప్రవీసన్నమ్.

శ్రీశైలలక్ష్మణమునీన్ద్రదాసేన నిర్మితః ।
మోక్షోపాయవిచారోఽయం ముదమాతనుతాం సతామ్ ॥
అత్ర కశ్చిద్గుణస్స్యాచ్చేత్పూర్వాచార్యముఖోద్గతః ।
దోషశ్చేన్మామకోఽయం క్షమ్యతాం హృదయాలుభిః ॥

ఇతి

శ్రీమద్వాధూలకులతిలక శ్రీమన్మహాచార్యచరణ యుగళ సమాశ్రిత
శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్య శ్రీశైలలక్ష్మణమునీన్ద్ర
చరణయుగళభావిత శ్రీకౌశికబాలధన్వి శ్రీరామా
నుజార్య దివ్యకటాక్షలబ్ధసర్వార్థేన శ్రీసాకేత
రామానుజదాసవర్యేణ విలిఖితాయాం
శ్రీపురుషతత్త్వప్రకాశికాయాం
మోక్షోపాయ
విచారో నామ
తురీయపరిచ్ఛేదః
శాస్త్రఞ్చ పరిసమాప్తమ్.

HOE & CO. PRINTERS, MADRAS